

RÓLUNK SZÓL

A BUENOS AIRES-I MAGYAR KÖZÖSSÉG HÍRLAPJA

5X5 PERC JÁTÉK A SZAVAKKAL

- Szinonimák
- Kép-, és betűrejtvény
- Mesterségek
- Esperante

-59.oldal

CSERKÉSZLET A KARANTÉN IDEJÉN

“Eddig nekünk a cserkészlet kikapcsolódást jelentett. Kimegyünk a természetbe a barátainkkal, felvesszük az egyenruhát, a hátizsákot, és mindent hátrahagyunk: a telefont, az iskolát, a munkát, a zűrzavart... kikapcsolódunk. Hogy tudunk hasonlókat elérni, ha az egyetlen lehetőség az a bekapcsolódás?” -36.oldal

-Blahó Sofi, segédtiszt

KARANTÉNBOGARAK LETTÜNK?

“...már nekem is van egy kis koronám! Az ötletesség és a türelem koronájára vagyok méltó, mint ahogy Te is!” - 3.oldal

-Zólyomi Kati írása

FÉNYESÍTSÜK A NYELVET, HOGY NE ROZSDÁSODJON MEG MAGYAR NYELVTUDÁSUNK

“A Zrínyi Ifjúsági Körben 2010 óta havonta egyszer **nyelvcsiszoló** tanfolyamot tartok... Idén már a 11. évet kezdjük volna...” -12.o.

-Benedek Lászlóné Micsinay Mária

VALLOMÁSOK

“...azt nevelték belénk, hogy mi **BÁSTYÁK** vagyunk, úgy, mint a végvári hősök... Zrínyi volt a példa!

-Meleg Irén -14.oldal

AZ ORVOSTUDOMÁNY ÚTTÖRŐJE: SEMMEIWEIS IGNÁC

“...a legbiztosabb, és legfőbb védekezésként a **gyakori kézmosást** javasolta. ...az első orvos, aki ezt a módszert bevezette, a magyar Semmelweis Ignác volt...” -17.oldal

- Székács Miklós

BESZÉLGETÉS KEREKES ÁGIVAL

„Kicsi koromtól fogva magyar mintákat rajzoltam,... A mintáim, ahogy mondják a "szakértők", azok **"Ági kalocsaiak"**.” -25.oldal
-Knapcz Kata és Tóth András

KICSÖNGETTEK A ZIK-BEN

Az első félévet lezártuk -48.oldal

-Vágási-Kovács Anna

SECCIÓN EN ESPAÑOL

IDIOMA HÚNGARO EN LA UBA –página 68.

-Susana Benedek

Sacerdotes católicos y pastores protestantes en la DIÁSPORA
CHAQUEÑA –página 76.

-Tibor Marti

Para hispanohablantes
-página 65.

**"Magyarnak is lenni...
arra tanít, hogy akkor is,
amikor rosszul mennek a
dolgaink, és nem tudjuk
mitévők legyünk, felemelt
fővel haladjunk előre az
úton."** -35.oldal

-Carolina Juhász

“Argentína magyar közösségét büszkeség tölti el hallván a járókelőket: "Szent László egy magyar király neve... **ennek az iskolának magyar színei vannak... ez egy magyar iskola..."**”
-Valentín Ferenc -27.o.

**"Karantén nők"
magyar
teadélutánja**
-53.oldal

Dente Agustina

Szívünknek kedves recept
-63.oldal

RÖVIDEBBNEK INDULT...

Rövidebb lélegzetű lapnak indult a Rólunk szól. Azt hiszem lehet mondani rá, hogy tartalmas, nosztalgikus, érdekes, szórakoztató, edukatív, informális, képekkel teli, mai,... de azt, hogy rövid, semmiképp. Őszintén szólva, nem is célom szigorú keretek közé szorítani sem a tartalmat, sem a terjedelmet. Arra törekszem, hogy örömmel készüljenek a cikkek, és mindenki a magáénak érezze, mert az unokáról, egy rég nem látott barátról, egy szenvedély - *mely lehet a magyar nyelv, a tudomány, a művészetek, egy szabadidős tevékenység...* – megosztásáról, egy a szívnek kedves csoportról; rólunk szól, és ezáltal mindenki megtalálja benne a számára érdekes tartalmat. Ez a júliusi szám is, a közösségnek hála, **Zólyomi Kati** tollának tolmácsolásában szólhat a karantén bezártságában megélt érzésekről, gondolatokról..., **Benedek Zsuzsi** írásai által felnyithatja a szemünket a magyar nyelv talányos összefüggéseire, és okot adhat a büszkeségre, hiszen lehet magyarul tanulni az UBA-n, **Benedek Lászlóné Micsinay Mária** segítségével mi is részesei lehetünk a *nyelvcsiszoló* alkalmaknak, **Meleg Irén** visszaemlékezésén keresztül bepillantást nyerhetünk abba, hogyan éli meg identitását - *biztos vagyok benne, hogy sokan azonosulni tudnak Irén oly szépen papírra vetett gondolataival* -, **Székács Miklós** révén, aki ismét, olvasmányos, mégis szakszerű stílusban a tudomány világába kalauzol, olvashatunk Semmelweis Ignácról. Alkalmat ad arra a hírlap, hogy ez alkalommal is megismerhessünk két docent, akik nem magyarként is, meggyőződésből a Kodály-módszer köré építik munkásságukat az **Argentin Kodály Egyesület** kötelékében. A **Kerekes Ágival** folytatott beszélgetés által kiderül, hogyan válhat a rajzolás mint hobbi, életformává. **Valentín Ferenc** közölt beszéde révén, a Szent László Iskola kisdiákjai rajzainak kíséretében, megemlékezhetünk az iskola névadó magyar királyáról. **Carolina Juhász** írása segít megismernünk egy fiatal hölgy magyar nyelvtanulás iránti motivációját. **Blahó Sofi** segédtsízt írásán keresztül betekintést nyerhetünk a cserkészek online mindennapjaiba. **Martí Tibor** kutatása révén ki-k nosztalgiazhat, vagy megismerkedhet az egykori és mai katolikus és protestáns lelkipásztorokkal, akik a chacói magyarok körében teljesítettek/teljesítenek szolgálatot. Együtt örülhetünk a **Nuñez-Lajtaváry család** ikrei érkezésének. Szól ez a lap a Szent László Iskolában tartott **magyar néptáncórákról**, arról, hogy már el is röppent egy félév a **Zrínyi Ifjúsági Körben**, hogy minden szerdán **teadélutánt** – *magyar társalgási klubot* – tartunk, szól a **Morvay család** történetéről, mely Nagyikikindán kezdődött, szól a **gyerekek magyar nyelvtudásának játékos fejlesztéséről**, ez alkalommal szinonimák segítségével, **Ronan Priscila** meséjén keresztül, szól **Knapecz Kata** és **Tóth András** szakszerű tolmácsolásában a júliusi népszokásokról, és az elmaradhatatlan, játékos, **nyelvi karantén percek**ről, valamint **magyar filmklasszikusokról**. A **hónap legendája** megismertet bennünket a keresztesfűvel, továbbá **Dente Agustina** és **nagymamája, Sziszi mama** megosztanak velünk egy szívüknek kedves receptet, egy a szívnek kedves emlékkal. Természetesen **Kata és András** sem hagytak minket recept nélkül; egy jól bevált recepttel voltak kreatívak.

Ezért továbbra is azon leszek, hogy ez a lap rólunk szóljon, a szívhez szóljon, hogy az Önök írásai által megteljen lélekkel. Így, nézzék el nekem, hogy a karaktereket, és a szóközüket továbbra sem nézem összevont szemöldökkel, nagytón keresztül.

Szívélyes üdvözléssel maradok szolgálatukra,
a Rólunk szól szerkesztője,
Vágási-Kovács Anna

ZÓLYOMI KATI

“SZABAD-E ÍRNI AZ ARGENTIN ANDOK ALATT”?

Első fejezet:
“Karanténbogarak lettünk?”

Majdnem négy hónap közlekedési tilalom, testtávolság tartása, szájmaszk használata, szigorú bennmaradás Buenos Airesben. Mozgáskaranténban a magyar életünk is. Egy kis szabadság illat azért már sejtetődik a levegőben, de még olyan enyhe, mint egy békésen alvó kisgyermek rózsás lehelete... Akár a gyerek, aki lábadozás után ki akar rohanni a kertbe, az utcára, én is olyan izgatott vagyok: ki akarok menni játszani! Sürgetően elintézni mindazt, amit egy ideje képzelettornyokban rakosgatok egymásra. Ahogy Harsányi “Mathias Rex” élete regényében akkurátusan kifejezte: *de kár, hogy olvasni sem lehet gyorsabban!*

Mert rájöttem arra is, hogy nem marad hátra elegendő idő a rámszabott életemből ahhoz, hogy elolvassak mindent, megírjak mindent, rendbe tegyek mindent, osztályozzam a sok tervet, az álmokat, és ha lehet, létrehozzam őket. Halálom után biztos vagyok, hogy hagyatékomban a “még teendők listáit” fogja megtalálni az utókor. Mit tesz a karantén velem? Még jobban kapkodok! A megszokottnál még többet teszek, olyat is, ami most éppen nem prioritás. Viszont higgyétek el, az élvezet határtalan!

1980 márciusától lakom La Lucilában. Felnőtt életem itt szerzett magának végleges irányt, itt vesztettem el mindent, itt kaptam minden elképzelhetőt is, mint drága gyermekeimet! Szerencsés vagyok. Sarkon lakom, a negyedem négy utcás kereskedelmi központja szélén. Az első emeletes kis "múzeum" lakásomban több ablakból is lenézhetek az agyonismert arculatára. Ez a külvárosi "falucska" színdús, csökönyösen megőrzött jelentőséggel létezik már vagy 150 éve. Szellemekről tanúskodhat nem egy régi nagy háza, és mindig azt a benyomást keltette bennem, hogy több a kisgyerek meg a kutya, mint a felnőtt.

A Paraná, Roma, Maipú utcák és a La Plata folyónk veszik körül. Egy anno gondosan fásított, csinos villás, kertes, izgalmasan romantikus kockatelepülés, a Vicente López nagy kerület szerves része. A lakosság sem lehetne "vegyesebb". Az első, akik itt "letelepedtek" olasz summások, vándormunkások voltak, az első VH előtt, alatt és utána. Később a második VH menekültjei özönlöttek ide, minden elképzelhető országból szokásaikkal, nyelvjárásukkal, reményeikkel! Még mai napig is mindenféle nyelv hallható La Lucila utcáin! De mindezek előtt néhány hatalmas kiskastély jellegű, stílusos nagyház volt csak itt, a végtelennek tűnő folyó partján, s kicsit feljebb. Azért mondom, hogy feljebb, mert dimbes-dombos a terület, több patakocska, meg egy pár nagyobb folyó cikázza be, és szeszélyes kacskaringózás után a La Plataba torkol. Ha nem lenne beépítve, az egész La Lucilából le lehetne látni a magasból a folyóra. Régen pont ezért választották ki a kismemes argentin családok ahhoz, hogy hétvégi meg háromemeletes nyaralópalotákat építtessenek maguknak: a páratlan kilátást keresték, a folyópartra nyúló pázsitos, drága pénzért tervezett kertjeikkel. Na, ehhez kellett később az olasz munkaerő!

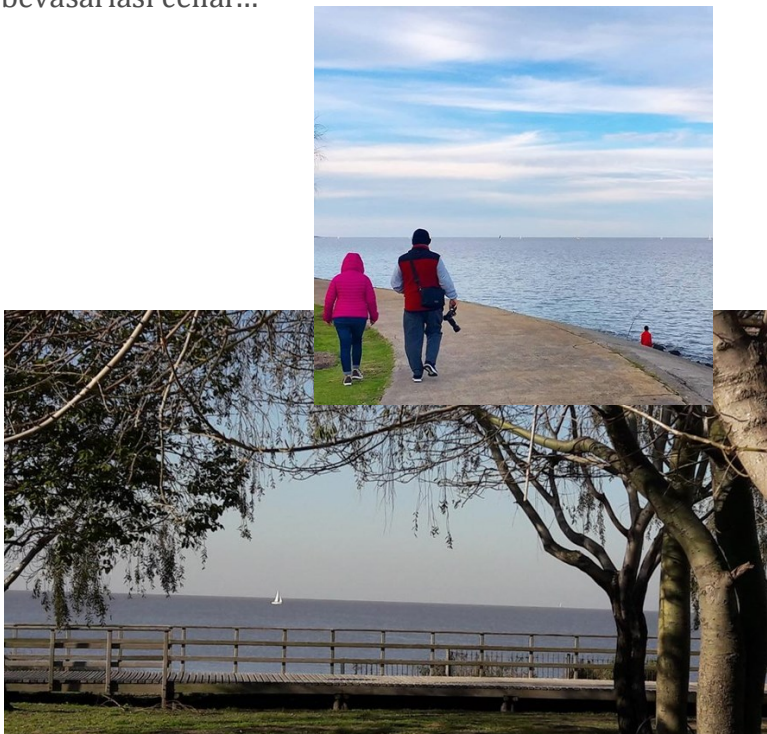
Akkoriban, már vonat szelte át a vidéket, még állomások nélkül (hiszen csak teheneket meg árut hordtak ki a távolibb mezőföldekre), egészen a Tigreig (Delta). Akkor szerettem volna itt élni, mikor Buenos Aires értelmisége, politikai rétege, írók, költők és az “újgazdagok” tartottak nagy vacsorákat, irodalmi esteket, politikai gyűléseket a tágas, elegáns villák nagytermeiben. Az Anchorena család földjén lakom, híres lányuk Lucila után kapta nevét negyedem. Egyik tanyájuk megtartott, s restaurált főépületében működik a Nemzeti Zeneiskola fiókháza, pontosan 200 méterre a sarkomtól:

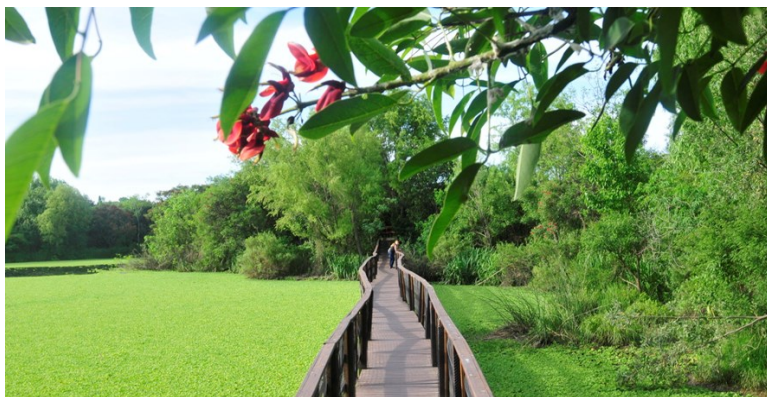

Mint Magyarország Európában, La Lucila földrajzi közepén lakom, s ebben a magasságban nyílegyenest, csekély 600 méter választ el a folyóparttól. *Mielőtt lakásomat körülépítették volna hatemeletes tömbházakkal, teraszomról én is leláthattam a folyóig!*

Az öböl olyan mint a tengeré, tágságában nem láthatod a folyó szembenlévő oldalát. Régen strandunk is volt, tiszta homokkal, amit még a “kastélyosok” hozattak fel a tengerpartról... Évekig jártunk le mi is lubickolni, vitorlás, és hullámtörés leckéket kapni, vagy csak napozni. Istenem, de más minden azóta. Rakpartot építettek a homok helyére, a víz teljesen megszennyesedett, s ma már tudni, hogy a napozás is mennyire ártalmas... Az elmúlt tíz év alatt szinte luxus sétány foglalta el a szép, vad, természetes folyópartot. Normális körülményben főleg, ha szép az idő, túhegyni hely sem akad, de ma viszont, üresebb, (és szebb is) mint az elrepült fiókák fészke... Ez a hely, ahova imádtam lejárni egyedül is, hol olvasni, hol biciklizni, hol gondolkodni, hol mate-t inni... Utoljára a karantén elején mentünk le hárman, Tóth András és Knapecz Kata új KCSP-s táncos barátaimmal... azóta gyakorlatilag ki sem léptünk lakásainkból, csupán bevásárlási céllal...

Elköszönt az ősz, s az állandó utcatakarítás, és fertőtlenítés miatt az idén nem halmozódhattak lehullott levelek, és nem ropoghattak lépteink alatt... még ez is kár... Nem mindegy, hogy hány órákor nézek le ablakaimból... Ha önfelelt nyüzsgést szeretnék látni, (ami már nincs) akkor délben és estefelé, ha lassú lépteket, ártatlanságba beöltözött, idős embereket, akkor korán reggel, vagy ebéd után. A szájmaszkok mögött pedig csupán mozgásuk alapján ismerhetek rá néhány szomszédomra.

Most is (ez nem változott) az éjszaka a kedvenc birtokom! A hajnal! Ilyenkor dolgozom nyugodtan, és eredményesebben. Akkor lenni ébren, amikor mindenki más nincsen! Ellenben a karantén visszahozta az éjjeli órák hangzavarát! Mindenfajta patkány szaladgál fel-alá, míg a macskákkal játszva kergetik egymást (igen, a patkány is fut a macska után), madár szárnycsapkodás, és éles ének hallatszik, harkályok kalapálnak vidáman, éjjeli lepke seregek suhannak a fák lombjai között, és “carpincho-t” is (a világ legnagyobb rágcsálója, jámbor, szelíd egy teremtes, mint a nutria, a víz közelében él) láttam már átbandukolni az egyik járdáról a másikra!

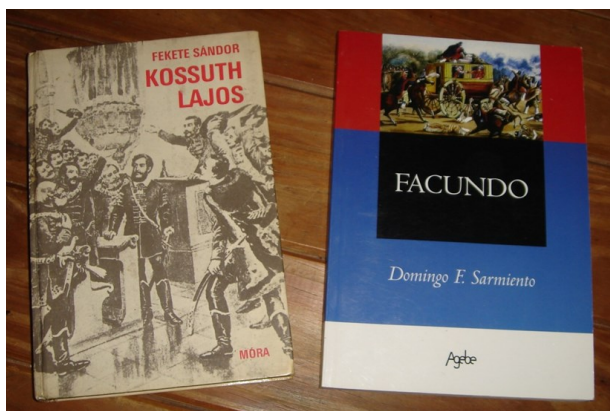
A karantén kezdete óta a negyedem még messzebb áll attól, ami volt. Ablakaim képernyőjén más filmet mutat a “Nagy” rendezőúr! A színek megváltoztak: élénkebbek, tisztábbak... és a hangok... hangok aligha naponta egyszer-kétszer hallatszanak, de halkabban, rövidebben... s ahogy telnek a hetek: idegebben.

Megfigyeltem, hogy már egyre gyakrabban vitatkoznak a járókelők, a sorban állók... mindenki ingerültebb, türelmetlenebb, a helyzet lassan kiváltja az érzések nem éppen szép oldalát...

Na, ezt sem hittem volna, hogy megélek egy ilyen páratlan természetű krízist. Hadd vegyem a krízis szót igazi értelmében: változást jelent, átállást, újjászületést! Megkockáztatást. Azért szégyellem magam, ha a világtörténelem igazán nagy kríziseivel hozom párhuzamba: a világháborúkkal, a milliókat kivégző régi pestisekkel, az örmény, zsidó, afrikai holokausztokkal... Minket, magyarokat itt Argentínában nem ért igazi káosz, sosem ágaskodott fejünk fölött fenyegető végrendelet. Buenos Airesnek a fekvése, a klímája sem jelent veszélyt. Nemzedékem (nyilván a diktatúra alatti kivételekkel) nem is tudja mi az, hogy ne legyen szabadsága, tető a feje fölött, ne legyen mit ennie... Ma megszakad a szívem azokért, akiknek ez nem adatik meg, akiknek megszűnt minden lehető bevételük. Ez sem a mi esetünk. **Még** áll a bástyánk. Most rabságunk egy puha szájmaszk, és a csók, az öleléshiány! A táncihiány! A csoportmunka hiánya! Persze könnyen érthető az is, hogy nem vehetjük természetesnek azt a tényt sem, hogy először van az, hogy az egész Föld ugyanezt éli át. Ragaszkodunk a megszokotthoz, a biztonságot jelentő rutin adagjainkhoz. *Esetleg a tanulság az, hogy az alkalmazkodást kell komolyan megtanulnunk.*

Az ősszel soraimnak is vége, de úgy, hogy már nekem is van egy kis *koronám*! Az ötletesség és a türelem koronájára vagyok méltó, mint ahogy Te is!

Ui: ha már az összehasonlításról mondtam el egy-két gondolatot, hadd meséljem el milyen két könyvet olvasok egyszerre (a karantén előtt kezdtem el, de abbahagytam, most előszedtem): Fekete Sándor "Kossuth Lajos életrajzát" és Domingo F. Sarmiento híres "Facundo" életét! A két főszereplő (katonai, harcos léggör) kb. ugyanabban a korban élt, mindkettő irányt változtatott országában. Abszolút érdekes feladat!

GONDOLATOK A MAGYAR NYELVRŐL

BENEDEK ZSUZSI

KIVEL UTAZNÁL, HA NEM LENNÉNK KARANTÉNBAN? BÁRKIVEL!

Mindennap rábukkanok valamilyen nyelvi érdekességre. Egyszerűen nem lehet ezt megunni, sőt, az ember egyre kíváncsibb és egyre jobban neki áll böngészni, kutatni, és mindig újabb és újabb nyelvi csodákra talál rá. Valóban csodás a mi anyanyelvünk.

Például ha azt akarom kifejezni, hogy egy barátom társaságában utazom a Balatonhoz, akkor egy ragot ragasztok a barátom nevéhez, a **-val**, **-vel** ragot. Katival, Pistivel és Zolival utazom a Balatonpartra. Akkor történik egy kis változás ha a barátom neve nem magánhangzóval végződik. Ha, teszem azt, az útitársam Péter, Pál, vagy Ágoston. Akkor nem Pétervel*, Pálval* és Ágostonval* utazom. Ez nem hangzik jól, fülünk is, nyelvünk is mást kíván és akkor a vé betű az utolsó mássalhangzó hangját veszi át, az utolsó mássalhangzóval hasonul, tehát Péterrel, Pállal és Ágostonnal utazom a Balatonra. Így a heleysírási szabály is érthető. Ha Károly lenne a kísérő személy? Azt hogyan írjuk? Károlylyal*? Nem, hanem Károllyal, Kopánnyal, Taksonnyal. És ha lenne egy kiskutyám, akit úgy hívnak, hogy Meggy? És őt is vinném magammal (most már tudod miért írom két em betűvel)? Hogyan írjam azt, hogy Meggyvel* utazom? Ha hosszú dupla mássalhangzóról van szó, azt már nem lehet mégjobban meghosszabítani. Az úgy marad. Tehát Katival, Péterrel és Meggyel (kutyámmal) utazom. Ez eddig talán sok olvasó számára nem újdonság.

De menjünk tovább. Nézzük, hogyan állítja össze a magyar nyelv azt, hogy az én saját személyemmel, a te személyeddel, az ő személyével cselekszik valaki valamit:

VELEM – VELED – VELE – VELÜNK – VELETEK – VELÜK

Ugyanezt a **-vel** ragot ragozza birtokos esetben. Mi a birtokos eset? Amikor megmondom, hogy kié: autóm, autód, autója, autónk, autótok, autójuk. Veled megyek nyaralni. **Velem?** Igen, **veled**. Kati is **velünk** jön. Mennyire szabályos és logikus ez a nyelv. Szeretem.

Hogyan fejezzük ki azt ami egy jelzett célra alkalmas, amivel egy jelzett cselekvést végrehajtunk? Például a ceruza, a toll, a töltőtoll. Ezekkel mind írunk. Tehát ez **írnivaló**. Megint itt a **-val** rag. Mert **vele** írok. Éhes vagyok, van valami **ennivaló**, **harapnivaló**? Szomjas vagyok. Van-e **innivaló**? Végeztem az előadással, valakinek van valami **mondanivalója**? Sietek haza, sok **tanulnivalóm** van.

Ha a **-val** rag azt fejezi ki, hogy valaki társaságában, vagy valamilyen eszköz segítségével cselekszem, akkor azt is jelenti, hogy valami igenis létezik, megvan, igazi és hála annak cselekszem. Innen ered a **való** szó, a nem létezővel ellentétben. **Nem ismeri a való történetet. Valóság. Valóságos. Valóban úgy van. Valódi.** Ha tovább gondolkodom, akkor eszembe jut más is! Hogyan mondjuk azt, hogy honnan származik, hova tartozik? **Falunkból való.** És ha valamilyen szempontból valami valamire alkalmas? **Gyermekeknek való könyv. Zsírnak való szalonna. Bal lábra való cipő.** Szókincsünk tovább bővül ilyen csodás szavakkal: **hiábavaló, jóra való, valamire való.** A jelzett céllal létező. És ha a jelzett bánásmódot akarjuk kifejezni? **Csapnivaló, akasztófára való.**

Ha bizonyos körülmények közötti személyre vonatkozom, akkor azt mondom *feljebbvalóm, alattvalóm*. Ha a jelzett testrészén viselt holmiról beszélek akkor az a *fülbevaló, fejrevaló*. Valaha elgondolkoztál azon, hogy ez a kis *-val, -vel* rag ilyen hatalmas? Valóban remek a magyar nyelv!

De nem csak ez a rag hatalmas. Figyeld meg a *-ban, -ben* szótagot. Azt fejezi ki, hogy valami valamit tartalmaz, valami valahol ott bent van, valaminek a belsejében. *Az autóban ülök Kátival*. Ha most ezt a ragot birtokos esetben ragozom, akkor létrejön az, hogy:

**BENNEM, BENNED, BENNE, BENNÜNK, BENNETEK,
BENNÜK**

Bízunk bennetek. Benne felmerült egy kérdés. Kiben van a hiba?

Valahova bejáratos, a helyi körülményeket jól ismerő személy: *bennfentes. Bent. Benti* szoba. *Bennlakó*. Valamilyen távoli vidék őslakója: *bennszületett. Benső*, belsőséges. Belsőség, őszinte átélés, mély érzés. Barátságos, *bensőséges*.

Bennem semmi kétely nincs, hogy a magyar egy remek nyelv. Szeretek játszani a magyar nyelvvel!

Kányádi Sándor bácsi szavaival zárom ezt az írást. Ezt mondta Sándor bácsi:

“Mi tehát egy nemzetnek a célja?
Hogy az Isten által csak számára
kiválasztott nyelvet az emberiség,
az emberi lét legvégső határáig
továbbvigye, gazdagítsa,
gyarapítsa, éljen vele és benne,
mindannyiunk örömére és Isten
nagyobb dicsőségére. **Addig
vagyunk magyarok, amíg
magyarul beszélünk, magyarul
gondolkodunk, magyarul
tanulunk.**”

BENEDEK LÁSZLÓNÉ MICSINAY MÁRIA
Zrínyi Ifjúsági Kör
Nyelvcsiszoló tanfolyam anyagából
**FÉNYESÍTSÜK A NYELVET, HOGY
NE ROZSDÁSODJON MEG MAGYAR
NYELVTUDÁSUNK**

A **Zrínyi Ifjúsági Körben** 2010 óta havonta egyszer nyelvcsiszoló tanfolyamot tartok azok számára, akik fontosnak tartják ápolni, és csiszolni a magyar anyanyelvet.

Idén már a 11. évet kezdtük volna, de közbejött a koronavírus.

Itt közlünk a már leadott anyagból, amit minden hónapban ki fogunk egészíteni.

Egészítsd ki az alábbi régi magyar közmondásokat ly-nal vagy j-vel! A megoldásokat ellenőrizd a helyesírási szabályzat szótárában! Magyarázd meg a közmondások jelentését!

A kevé___ség lenyomja a szerencse tenge___ét.

Mész, bors, csuk___a sok rosszat eltakar.

Zsinde___ van a házon, füle van a falnak.

Az óra fo___ton fo___, nem eszi meg a mo___.

Gondozatlan virág tolva___kézre kerül.

Szokás a húst megi___eszteni, azután a rosté___ra tenni.

Örül, mint a karva___ a für___nek.

Sa___tárból dézsába lép.

Gyakran cseké___ vége van a nagy készületnek.

Kolompos után megy a nyá___.

Könnyű teli hassal bö___töt dicsérni.

Ritka búza, miben konko___ nincsen.

Jó kö___ökből válik a jó eb.

Okos a farkast bo___tárrá nem teszi.

Okos borbé___ nem gyógyít minden sebet egy írral.

FELE SEM IGAZ TOTÓ

Minden szóhoz három meghatározást kapcsolunk. Karikázd be a szerinted helyes állítás jelét!

Fele sem igaz totó 1.

1. AMFORA

- a. Az ókori görögöknél a vázakészítés és – festés istennője
- b. Edénytípus; karcsú, vázaféle korsó az ókori görögöknél
- c. Az ókori Athénban a főtér, ahol a népgyűléseket tartották

2. CISZTERNA

- a. Mély, vízgyűjtő gödör
- b. Népi hangszer, a citerához hasonlít, de kevesebb a húrja
- c. Orvosi szakkifejezés: elgennyesedett seb

3. LÁBJEGYZET

- a. Bokára tetovált sorminta
- b. A nők lábára tett megjegyzés a diáknyelvben
- c. Szerzői megjegyzés a lap alján

4. MONOSTOR

- a. Szerzetesrend központi kolostora
- b. Egyágú állathajtó eszköz, főként a kondások használták
- c. Az aszkéták által használt önsanyargató eszköz

5. KÖSÖNTYŰ

- a. Fejéshez használt fából készült edény
- b. Általában férfiaknak készült bő, könnyű köpeny
- c. Karon, nyakban, vagy ruhán hordott női ékszer

6. NÁBOB

- a. Az angol rendőrök közismert beceneve
- b. Indiai helytartó
- c. Új típusú téli sporteszköz

VALLOMÁSOK

MELEG IRÉN MESÉL CSALÁDRÓL, IDENTITÁSRÓL, ZIK-RŐL

Irént megkértem, hogy meséljen a családjáról, valamint a ZIK tanáraként is arról, mit jelent számára a Zrínyi Ifjúsági Kör.

Argentínában születtem, alig három hónapra rá, hogy a szüleim és a testvéreim Argentínába érkeztek mint menekültek a II Világháború után.

A magyar nyelv az anyanyelvem... otthon CSAK magyarul beszélünk. Mint gyerekek meg se fordult a fejünkben, hogy más nyelven beszéljünk vagy játszunk egymással. Argentínai iskolába úgy mentünk, hogy a “castellano-t” nem nagyon tudtuk, de ez nem jelentett nagyobb gondot. Voltak olyan osztálytársaim, akik a lengyelt, a csehet, a franciát vagy más nyelvet beszéltek jobban, mint a spanyolt... emiatt nem éreztem rosszul magam...

Mint elemi osztályos jártam szombatoként Girsik Géza bácsi, és Piri néni, majd Halász úr iskolájába. Nagy kitüntetés volt, amikor 12 évesen a szüleim elküldtek a “nagyokhoz”, a Zrínyi Ifjúsági Körbe, a vasárnap délutáni órákra Máter Juhászhoz... Bevallom, bár jó tanuló voltam, engem inkább a társadalmi esemény érdekelt jobban, mint az irodalom, a földrajz, vagy a történelem... olyan jó baráti kör alakult ki az órák, és a cserkészlet alkalmával, hogy még a mai napig is tart, bár többen továbbmentek Argentínából az USA-ba, és Európába. Én nagyon élveztem mint diák azokat az alkalmakat, és nagyon szerettem az órákra járni! Mulatságos volt...

Máter Juhász nagyon ügyesen támogatta, hogy kialakuljon ez a jó pajtási hangulat: évente többször voltak kiránulások, és táncdelutánok is, nem csak tanulás.

Szomorú volt számomra M. Juhász távozása, de az órák továbbra is megmaradtak. Lomniczy Józsi vitte tovább a fáklyát... Letettem az érettségi vizsgákat. Egyetemistaként kevesebbet vettem részt a ZIK-ben, inkább cserkészkedtem, és énekeltem a regösökkel. Már mint családanya tanítottam az óvodában, ahová természetesen vittem a három lányomat is. Később történelmet, szókincsbővítést tanítottam, majd ismét óvodai foglalkozásokat tartottam... ez úgy természetesen jött... **azt kívántam, hogy a fiatalabb generációk is kapjanak annyi jót, amennyit én is kaptam, vagy még annál is többet!**

Egészen a kilencvenes évekig, mindig azt nevelték belénk, hogy **mi BÁSTYÁK vagyunk, úgy, mint a végvári hősök... Zrínyi volt a példa! Hivatásunk volt táplálni, védeni, ismertetni, híresztelni a magyarságot!**

Nagy örömmel jött '89, a 90-es évek! Végre derűsebb idők következtek! Ekkor jöttem rá, hogy most már többé nem bástyának, hanem HÍDnak kell lenni. Nagyon örülök, hogy ebben a nagy, és fontos változásban részt tudtam venni, hogy képes voltam átvenni az új szerepet, és egy konkrétabb, nem annyira elméleti kapcsolatot vehettem fel Magyarországgal...

Gondoljunk bele, én Argentínában születtem, részemre ez az ország volt ismerős, konkrét, kézzel fogható... míg Magyarországról az én generációm esetleg egy-két képeskönyvet tekintett meg, azt is fekete-fehérben. Filmet alig láttunk. Nem volt TV kapcsolat... Kevés tárgy volt közel hozzám, ami Magyarországhoz kötött: egy pár hímzés, könyvek, picike, fekete-fehér, cakkos szegésű fényképek: apukám katona uniformisban, szüleim házassága, nagyszüleim, és sok ismeretlen néni, és bácsi. Ja! és egy kristálytál; egyetlen megmaradt része a gyönyörű készletnek.

Olyan apróságok, amiket a menekülés alatt sikerült megmenteniük a szüleimnek.

Akkoriban küldtünk csomagokat csokival, kávéval az ottmaradt rokonoknak... és érkeztek Magyarországról levelek, amikre anyukám szorgalmasan válaszolt, amelyeknek bélyegét a nővérem lázasan gyűjtötte. Édesanyám barátnője küldött, amikor tudott, folyóiratot, de én azt lusta voltam elolvasni... Magyarország inkább egy fogalom, egy mesebeli hely, egy érzelem volt részemre...

Ezért nagyon nagy öröm volt, nagy meghatódással járt, amikor már majdnem 50 évesen először utaztam Magyarországra, és láttam a repülőről a Balatont, a hidakat a Duna felett... és mikor végre az a föld tartotta a lábamat...!

Továbbra is szeretnék HÍD lenni, összekapcsolni a két országot, ami a szívemben van... **Szeretem Argentínát**; itt élek, sokat kaptam ettől az országtól, és szeretném, igyekszem, teszek is érte, hogy egy jobb hely legyen minden lakosa számára... **És szeretem Magyarországot**; tőle kaptam az anyanyelvemet, a kultúrámat, az **ízlésemet**, az **énekkedvemet**... Továbbra is szeretném a magyar nyelvet és kultúrát tanítani a fiataloknak...!

SZÉKÁSY MIKLÓS

AZ ORVOSTUDOMÁNY ÚTTÖRŐJE: SEMMELWEIS IGNÁC

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) gyakran teljesen ellentétes véleményeket fejezett ki a koronavírus-fertőzések elleni védekezésre: maszk nem szükséges, majd a maszk ajánlatos, a nem szimptomatikusak nem fertőznek, majd mégis. Államelnökök a gyógyulásra forró tea ivását vagy egy fertőtlenítőszer injekcióját ajánlották. A tea még ha nem is hatékony, nem árt, de naív személyek belehaltak a maró vegyszer befecskendezése után. De az elejétől fogva az összes hatáság a legbiztosabb, és legfőbb védekezőként a **gyakori kézmosást** javasolta. A világ majdnem minden fontos újságja, amikor ezt az ajánlást említette, kifejezte, hogy **az első orvos aki ezt a módszert bevezette a magyar Semmelweis Ignác** volt, bár más körülmények között, és más veszélyhelyzet elkerülése érdekében.

Ezért a mostani pandémia igazán jó alkalom arra, hogy megemlékezzünk erről az annyira úttörő orvostudomány egyik legnagyobb alakjáról, aki mint a gyermekágyi láz kóroktanának megalapozója, teljesen megérdemelten "**az anyák megmentője**" nevet kapta. Semmelweis Ignác Fülöp 1818-ban Budán született, tíz testvér közül ötödikként, a tabáni Meindl házban (Palota, majd Apród utca 1-3.) Szülei a hienc származású Semmelweis József, és a krisztinavárosi, sváb származású kocsigyártó lánya, Müller Teréz voltak. 1823-ban a család átköltözött az Apród utca 6-ba, ahol Semmelweis József továbbra is a már korábban jól menő Fehér Elefánt nevű fűszerboltját vezette. Semmelweis Ignác a középiskolai tanulmányait a székesfehérvári Ciszterci Szent István Gimnáziumban, majd az akkor még budai Piarista Gimnáziumban végezte el.

Müller Terézia, Ignác anyja

Semmelweis József, Ignác apja

A Semmelweis család az Őrvidéki Kismartonból származik. A hazai németiség, amely zömében betelepítéssel került magyar földre, történetében külön helyet foglalnak el a nyugati határ mentén élő hiencek, akik még Nagy Károly Frank Birodalmából maradtak ezen a területen. Nagy Károly 800 körül két őrgrófságot is alapított Pannóniában, bajorokat, és frankokat telepítve ide, akiket végül a honfoglaló magyarok szorítottak ki a pannon területek nyugati vidékeire. Ezeknek a leszármazottai a hiencek, mint a Semmelweis család, amely évszázadok óta élt ezen a vidéken. Karl Semmelweis, az Őrvidéki (most burgenlandi) könyvtár és levéltár egykori igazgatója, kutatásainak köszönhetően már az 1570-es években is ismeretes volt egy Semmelweis nevű szőlőbirtokos a Márczfalván felvett birtokösszeírásban. Leszármazottja, Johan Semmelweis, 1739-ben települt át Kismartonba, az Esterházy-birtok gyorsan fejlődő központjába, ahol mint rengeteg zenemű, és opera ottani szerzője, Joseph Haydn, évtizedeken keresztül az Esterházy család zenésze volt. Kismartonban mint gazdag kereskedő működött Semmelweis János Péter, aki 1776-ban kötött házasságot Lidl Anna Máriával, Joseph Lidl kereskedő leányával. Később ők lesznek Semmelweis Ignác nagyszülei. Házasságukból született Ignác apja, József 1778-ban, aki előbb Szombathelyen, majd Budán nyitott egy nagyon jól menő üzletet.

Ignác apja kívánságára középiskolai tanulmányai befejezése után a bécsi egyetem jogi karára iratkozott be, azonban csakhamar orvostanhallgató lett. Orvosi tanulmányait először Bécsben kezdte, majd a Pesti Tudományegyetem Orvosi Karán folytatta, végül 1840-ben újra a Bécsi Egyetem Orvosi Karán fejezte be, ahol 1844-ben kapta meg az oklevelét. 1846-ban ugyanott megszerezte a sebészdoktori, és a szülésmesteri képesítést. Doktori tézisében olvasható ez a jellemző mondata: *“A modern orvosi tan virágzásának forrása a kórbonctanban keresendő”*. Bécsben előbb Karl Rokitsky tanár nagyhírű kórbonctani intézetében dolgozott, ahol elsajátította az akkor uralkodó „anatómiai gondolat” elveit. Ezután a Klein tanár vezetése alatt álló szülészeti klinikán vállalt asszisztensi állást, ahol szinte naponta szembesült a gyermekágyi lázban meghalt anyák tragédiáival. Munkáját minden reggel az egyetem bonctermében kezdte, természetesen **csupasz kézzel**, hiszen a gumikesztyű még csak 40 év múlva lett használatos. Ezután átment a szülészetre, és ott végezte vizsgálatait egy egyszerű **hidegvizes kézmosás** után.

Semmelweisnek feltűnt, hogy az otthon, vagy bábaképző intézetekben szülő nők közül sokkal kevesebben haltak meg, mint a kórházakban, holott a tudós professzorok helyett csak képzetlen szülésznők foglalkoztak velük. Semmelweisre megrázóan hatott a fiatal anyák tömeges halála. Szenvedélyes lendülettel kutatta a betegség okát, már mint tanársegéd a klinikán. Amikor egy kollégája boncolás közben megsértette a kezét és nem sokkal később elhunyt, Semmelweis rádöbrent, hogy az orvos boncolási képe azonos a gyermekági lázban meghalt anyák leleteivel. Nem a vérmérgezés felismerése volt a nagy teljesítmény, hanem annak megértése, hogy a boncnok kezén ott van a fertőző anyag. A vérpályába jutáshoz csak seb kell, ami pedig minden szülő nőnél megtalálható. Elsőként vette észre, hogy a gyermekági láz nem önálló kór, hanem fertőzés következménye és a fertőzést az orvos terjeszti.

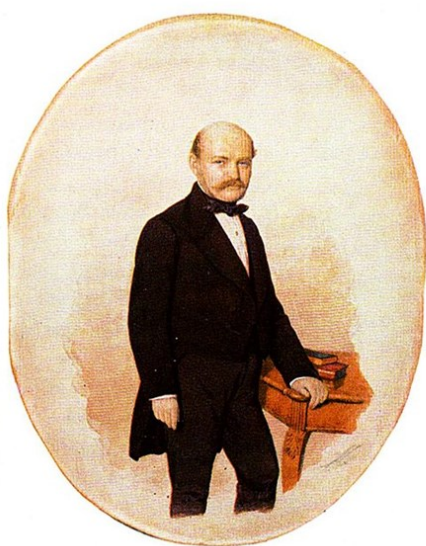
A lényegi felismerés után következett a védekezési mód lázas tempójú keresése. Világos volt, hogy az egyszerű kézmosás nem volt elég a boncolás közben a kézre tapadt anyagok eltávolítására. Hamarosan rájött a hatásos védekezésre: a **klórvízes, erőteljes kézmosás körömkefével, ameddig a klórszag érezhető a kéz felületén, és egyéb szag nem.** Ezután a hozzá beosztott orvosoknak ezt javasolta, majd arra kényszerítette őket, hogy mielőtt a beteghez érnének, ilyen módon mossanak kezet. Ezután szinte megszűnt a gyermekági láz. Persze nem használt mikroszkópot, nem tudta megmondani, hogy milyen típusú fertőzések történtek a szülők szervezetében, és ez hogyan folyik. Felfedezésével azonban nem dicsőséget, hanem ellenségeket szerzett kollégái között, akik büszkéek voltak kezük "kórházi szagára" és sértőnek találták a feltételezést, hogy ők okoznák a betegek halálát.

Sajnos a szaksajtóban semmit sem publikált, csupán 1850 májusában tartott előadássorozatot a bécsi tudományegyetemen. Nyomtatott művek helyett levelekkel árasztotta el kora vezető szüléseit Európá-szerte, sajnos a hírközlésnek ez a fajtája nem tudott nagy hatást kifejteni. Bécsből, ennyi csalódás után visszatért szülővárosába. Az osztrák orvosok örültek hogy megszabadultak a könyörtelen magyartól, akinek távozásával megszűnt a kényelmetlen kézmosás, viszont újra felszökött a gyermekági lázzal összefüggő halálozások száma. Pesten régi barátai mellett a szakma is hamar befogadta: az orvosi elitbe került, önzetlenül dolgozott betegeiért, eleinte díjat sem kért munkájáért. 1851-ben a pesti Rókus kórház főorvosának nevezték ki, 1855-től a szülészeti és nőgyógyászat professzora lett a Pesti Tudományegyetemen.

Semmelweis Ignác kollégáival körülvéve a szülészeti klinikán

1857. június 1-jén a Krisztinavárosi Havas Boldogasszony-plébániatemplomban frigyre lépett a nála jóval fiatalabb, 19 éves, Wiedenhofer Máriával. A templom káplánja, Ignác bátyja, Károly - aki lelkes hazafiként Szemerényire magyarosította a nevét - eskette a párt. A kor következtlen anyakönyvezésére jellemző, hogy a tíz Semmelweis testvér vezetéknevét sokféleképpen írták: Semmelweiss, Semmelweis, Semelweis, stb. Ignác a nevezetes templomban házasodott, mert ott tartotta esküvőjét gróf Széchenyi István, és Seilern Crescence 1836. február 4-én. Ugyancsak ott keresztelték 1848. augusztus 5-én az első nemzetközi hírű magyar fizikust, Eötvös Lorándot. A Semmelweis párnak öt gyermeke született, de csak hárman érték meg a felnőttkort, és csak egyiküknek születtek utódjai.

Semmelweis Ignác 1857-ben 39 évesen

Felesége, a 19 éves Wiedenhofer Mária

Bécsi éveiben kezdődött barátsága Markusovszky Lajossal és Balassa Jánossal, amelyet Pesten felújított. Markusovszky Bécsben mint sebésztnövendék tanúja volt Semmelweis kutatómunkájának.

1847-ben tért vissza Pestre, ahol a neves Balassa János sebészprofesszor asszisztense lett, műtéteinél az elsők között Európában alkalmazta az éter bódítást. A forradalom alatt Görgey törzsorvosa lett, vele volt Világosnál, majd az orosz fogságban, és a klagenfurti száműzetésben. 1850-től lett Pesten az egyik szervezője a haladó orvosi körnek, amely Balassa körül csoportosult, és a hazai közegészségügy felemelésére dolgozott ki terveket. Markusovszky 1857-ben megalapította az Orvosi Hetilapot, amiben az ő unszolására közölt Semmelweis 1858-ban hosszabb cikksorozatát a gyermekágyi lázról.

Ezenkívül 1860-ban egy német nyelvű monográfiát is közreadott, amely magyarul megjelent Pesten is, de csak kevesen fogadták el nézeteit. Rengeteg statisztikai táblát tartalmazott, amelyek elterelték a figyelmet a lényegtől, bár a gyermekágyi láz Európa sok helyén változatlan hevességgel pusztított. Miután ennek ellenére Európa legkiválóbb orvostanárai közül csak kevesen fogadták le elveit, körlevelek tömkelegét indította el a legnevesebb szülészprofesszoroknak címezve. Akik nem alkalmazták a módszerét, azokat legyilkosozta. Bár igaza volt, ez nem bizonyult sikeres propagandának. Ez a heves támadássorozat erkölcsi felháborodásból származott, és maga is furcsa szokásokat vett fel. Így írt magáról abban az időben: *„Gyilkoltam, jóhiszeműen tettem, de gyilkoltam, meg akartam menteni a gondjaimra bízott szülőnőket. Azt hittem, minél szorgalmasabban boncolok, annál inkább rájövök a titkos okra, mely megöli őket. Ezért boncoltam, és az ujjamon tapadó hullaméreggel öltem meg őket. Utólag jöttem rá, hogy a fertőzést a vizsgáló ujjon tapadó szenny viszi be a szülőnő szervezetébe. Ezt tudtára adtam az egész világnak, és aki ezek után nem takarítja le a szennyét ujjáról, mielőtt vizsgál, az tudatosan, és bűnösen gyilkol.”*

Semmelweis állapota annyira rosszabodott, hogy néhány egyetemi kollégája jobbnak látta, ha zárt intézetbe utalják. 1865 júliusában az egyik bécsi ideggyógyintézetbe szállították. Ez az elhelyezés és az akkori brutális kezelési módszerek dührohamokat váltottak ki belőle, és egy hónapra a beutalása után meghalt. A boncolási jegyzőkönyv, és a csontmaradványokon 1963-1964-ben végzett kórbonctani, és radiológiai vizsgálat szerint a jobb kezén kialakult csontvelőgyulladásból támadt szepszisben halt meg, abban a betegségben tehát, amelynek kórlényegét felfedezte. Tanaival nemcsak a gyermekágyi láz eredetének a felfedezője, amiért méltán nevezi az utókor „az anyák megmentője”-nek, hanem a sebészeti aszeptikus (fertőzéstől mentes—a szerk.) elvnek is korai előfutára.

Az Apród utca 1-3. házi emléktábla, ahol a kép szerinti Orvostörténeti Múzeum is működik

Sebészként is kiváló volt a tevékenysége: Magyarországon elsőként végzett petefészekműtétet, és másodikként császármetszést. Hamvait felesége 1891-ben Budapestre hozatta családjának sírboltjába. 1965-ben új sírba helyezték szülőházának udvarában.

Semmelweis nevét felvette az Orvostörténeti Múzeum, amelynek hosszú ideig a későbbi miniszterelnök, Dr. Antall József volt a főigazgatója, és a budapesti Orvostudományi Egyetem, amely 1960-ban évenként kiosztásra kerülő Semmelweis emlékérmet is alapított. 2013-ban az **UNESCO Nemzetközi Tanácsadó Bizottsága A világ emlékezete program részének nyilvánította Semmelweis Ignác gyermekágyi lázzal kapcsolatos felfedezéseit, és azok dokumentumait.** Budapesten egy-egy szobor őrzi két munkahelye emlékét.

Semmelweis Ignác bronzszobra az egyetem központi épületének belső udvarán (Domonkos Béla, 2004)

Semmelweis Ignác márványszobra a Rókus kórház előtt (Strobl Lajos, 1906)

Semmelweis Orvostudományi Egyetem Emlékérem

2007-ben **Dr. Freund Tamást**, Széchenyi-díjas neurobiológust tüntették ki az éremmel, akit pár napja, **július 7-én az MTA elnökének választottak.** 1998-ban **Dr. Vizi E. Szilvesztert**, farmakológust, az MTA volt elnökét (2002-2008), aki jelenleg a Magyarország Barátai Alapítvány elnöke, tüntették ki.

VÁGÁSI-KOVÁCS ANNA

Folytatjuk az interjúsorozatot...

ISMERJE MEG AZ ARGENTIN KODÁLY EGYESÜLET TANÁRAIT

A hírlap júniusi számában olvashattak arról, hogy az Argentin Kodály Egyesület karantén idején is várja kurzusaira a hallgatókat. Megosztottam továbbá az Egyesület elnökével, Carolina Wagnerrel készített rövid interjút, melyben hivatásáról kérdeztem. A tanári kar bemutatását ez alkalommal Sergio Bertagnival és Guadalupe Cicardoval folytatom.

Sergio Bertagnit kérdeztem...

Hogyan találkozott a Kodály-módszerrel?

A Kodály-módszerrel 2010-ben találkoztam először, a Nemzeti Művészeti Egyetem zeneművészeti képzésének végzős hallgatójaként. Emlékszem, hogy akkoriban nagyon elégedetlen voltam a képzésemmel, ami a zenei nyelv elsajátítását illeti; hiányzott egy közös szál, ami egységet teremt. Ekkor fedeztem fel, hogy az Egyetem kínál posztgraduális szemináriumot a Kodály-módszerből, és feliratkoztam rá.

Mi vonzotta a Kodály-módszerben?

E tapasztalat által megkaptam amire szükségem volt; új zenepedagógiai eszközöket, és egy humanista jellegű filozófiát fedeztem fel, ami a zeneoktatásnak mélyebb értelmet ad.

Miért találja fontosnak a módszer terjesztését, és a vele való munkát?

Ez a tapasztalat jelentős mértékben gazdagította zenei gyakorlatomat és tanítási tevékenységemet.

Volt már lehetősége Magyarországra látogatni?

Ebben az évben terveztük a Kodály Egyesülettel, hogy Magyarországra utazunk a Kodály Intézet nyári műhelyére, de a világjárvány okozta helyzet miatt sajnos az utazás még várat magára. Jövőre már biztosan ott leszünk.

Guadalupe Cicardot kérdeztem...

Hogyan találkozott a Kodály-módszerrel?

Kodály Zoltán kórus repertoárja iránt érdeklődtem leginkább, meg akartam ismerni a zeneoktatás pedagógiai megközelítését, így jutottam el a mai U.N.A. posztgraduális képzéséhez, amit Carolina Wagner és Sylvia Leidemann tartottak.

Mi vonzotta a Kodály-módszerben?

Vonzott az integrális megközelítése, a vitalitása, az, hogy a kóruséneklésnek központi szerepet ad.

Miért találja fontosnak a módszer terjesztését, és a vele való munkát?

Mert rendkívül gazdag, mivel kitágítja a gondolkodásmód, és a zenélés módjának kereteit, valamint az oktatás terén kiváló, szilárd, pedagógiai-filozófiai megalapozottságú eszközöket kínál.

Amennyiben volt már lehetősége Magyarországra látogatni, mi volt a legjobb tapasztalása?

A Kodály Intézetben éltem, ahol csodálatos emberek, és csodás zene vett körül, volt lehetőség mindenféle értékes tapasztalat megosztására, sokat tanulva. Olyan volt, mintha egy varázslatos zenei paradicsomban lennék, ahol 100%-ban a tanulásnak és a zenének szentelhettem magam. Mindig visszavágyom.

Mit gondol a magyar zenéről?

Nagyon szépnek, egyszerűnek és mégis összetettnek találom, költészettel, dallamokkal, melyek a nyelvi korlátokon túl áthatják a lelket, és a szívet. A Kodály által kiadott XX. századi magyar kórusrepertoár tökéletes.

Kodály Szeminárium argentin és uruguayi diákok számára, 2019.

KNAPECZ KATA & TÓTH ANDRÁS

BESZÉLGETÉS KEREKES ÁGIVAL

Buenos Airesben több mint 10 éve működik az Oleander nevű senior néptánccsoport, melynek tagjai magyar, és argentin származásúak. Az együttes egyik tagjával, Kerekés Ágival beszélgettünk.

Mesélj egy kicsit magadról és a családról!

1948-ban, 3 éves koromban érkeztünk Argentínába a szüleimmel. Akkor nagyszámú volt a mi "kis Magyarország"-unk. A szüleim nagyon sokat dolgoztak, hogy megalapozzák a gyerekeik jövőjét, de a jutalom nem maradt el: hétfőként baráti összejöveteleket tartottunk, ahol az étkezést hajnalig tartó szép nótázás követte, ahonnan egy kis bor sem hiányozhatott! A Hungária Klubban is sokszor volt táncos "buli", ami természetesen közös énekléssel végződött. Kevés volt a pénz, de a vidámság igénye annál nagyobb!

19 éves koromban férjhez mentem egy olasz származású sebészhez, és leköltöztünk Neuquenbe (Buenos Aiestől 1160 km). Ott felneveltem a három lányomat, és befejeztem az egyetemen a számtan-kémia-fizika tanári szakot. Nyugdíjazásom után visszaköltöztem Buenosba, ahol a Hungária Klub lett a második otthonom. Itt számtalan szebbnél szebb program van évente.

December első hétfőjén három napon keresztül zajlik a karácsonyi vásár. Az egy olyan alkalom, ahol sok magyar találkozik, és egy remek alkalom arra, hogy büszkélkedjünk a nemzetünkkel az argentinoknak, akik nagy számban megfordulnak a vásáron. Ott több mint húsz éve állítom ki a festett porcelán tárgyaimat.

Kerekés Ági unokája, Raffaella a műhelyben

Honnan jött a porcelánfestés gondolata? Hogyan készülnek a tárgyait?

Kicsi koromtól fogva magyar mintákat rajzoltam, eleinte anyagra, utána fára, és már harminc éve porcelánra. A mintáim, ahogy mondják a "szakértők", azok "Ági kalocsaiak".

Hosszú a készítésük. Először tollal, és zománccal kirajzolom, utána a sötétpiros, a sárga, és a világoszöld színt festem rá. Ha megszáradt, akkor következik a másik 12 szín. Utoljára jön az égetés, ami kb. 7 órán át tart. Ezt meg kell várni, de közben aggódni is szoktam, mert sokszor előfordul, hogy nem tökéletes a szín, és olyankor újra kell festeni, és égetni.

Ez egy hobbi, ami nagyon leköt, sok munkaórát igényel, de elhárítja a stresszt, és egy kis plusz anyagi forrást is biztosít.

Kerekes Ági munkái

VÁGÁSI-KOVÁCS ANNA
SZÜLETÉSNAPOT
ÜNNEPELTÜNK

“A Szent István utáni Magyarország kiemelkedő uralkodója volt Szent László, aki a több évtizeden át tartó lázongásokat követően megszilárdította a kereszténységet... Tulajdonképpen neki köszönhetjük, hogy ma is itt vagyunk.” - mondta Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár 2017-ben, a Szent László emlékév kapcsán.

1046. június 27-én született Szent László magyar király (ur. 1077-1095), a középkori lovagi eszményt megtestesítő uralkodó, aki országlása idején kiemelkedőt alkotott a törvényhozás, az egyházszerkezés, és a hadászat terén is.

Szent királyunkra, Lászlóra emlékeztünk liturgikus ünnepén, június 27-én, a buenos aires-i Szent László Iskolában is, ami nevét a gondos Pesti József jezsuita papnak köszönheti.

Lara Torres 4/B

Valentín Ferenc, az iskola képviselőjében képpen tiszteleg a névadója előtt.

“Ebben a kivételes évben online gyűlünk össze, hogy mint minden év június 27-én, idén is megemlékezzünk intézményünk védőszentjéről, Szent László királyról. 1966-ban Pesti József tiszteletes, magyar születésű jezsuita pap alapította iskolánkat. A névadásnál figyelembe vette Szent László történelmi jelentőségét. Évekkel korábban anyaországa történelmének kiemelkedő alakjáról, Szent Istvánról nevezte el azt az egyesületet, melyet több honfitársával együtt alapított, annak érdekében, hogy megteremtsék intézményünk alapjait, és egyúttal tiszteletüket kifejezzék ki az ország iránt, amely befogadta őket, és menedéket adott nekik.

Ma a név, Szent László, mindannyiunk számára, akik e közösség tagjai vagyunk, a kerület szívében lévő, saját identitással rendelkező intézményt jelent. Nem győznénk felsorolni, szavakba önteni mit jelent mindegyikünk számára a Szent László; "az iskolám", "a munkám", "az általános iskolám vagy gimnáziumom", "az óvodám". Egy hely, ami amellett, hogy értéket, tudást közvetít, emlékeket, hagyományt, szeretetet, barátokat, kollégákat, és számtalan tapasztalást ad. Argentína magyar közösségét büszkeség tölti el hallván a járóelőket: "Szent László egy magyar király neve... ennek az iskolának magyar színei vannak... ez egy magyar iskola...". A Szent László Iskola ebben az évben több mint hétszáz család bizalmát is ünnepli, akik gyermeküket ide járatják, hogy az iskola felkészítse őket arra, hogy elvégzése után hazánk jövőjének aktív alakítói lehessenek.

Kívánom, hogy az intézményünk védőszentjéről való megemlékezés ebben az évben is örömteli lehessen.

Köszönöm szépen.”

Szent László hitt az egységes Magyarorszáiban, védte a külső határokat, kíméletlenül büntette a tolvajokat, óvta a keresztény értékeket, erős, jóindulatú király volt, aki állta a szavát,... idéztük fel a Szent László Iskola magyarul tanuló kisdíákjaival a magyar uralkodó erényeit, akit ezután rajzban meg is örökítettek.

Danna García Canosa 5/B

Matías Perelman 1/B

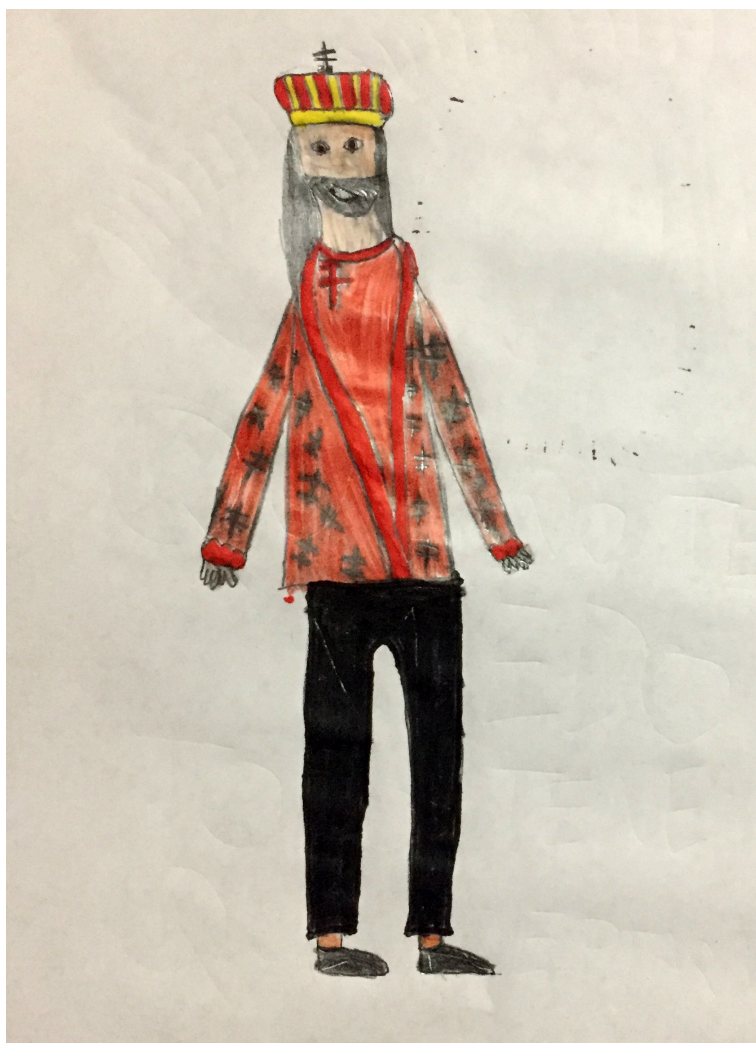
Nicolás Perelman 3/B

Victoria Perelman 6/B

Celeste Alfonso 1/A

Pilar Lipp 5/B

Ivan Cammisa 3/B

Martin Lorenzo 1/A

Ignacio Corniglio

Tania Ekaterina Sofia Almirón Drapajlo 5/B

Jazmín Corzo 3/A

Iñaki Allidiere 5/A

Cielo Altamirano 3/B

A karanténban töltött időszak egyik pozitív hozadéka, hogy a Szent László Iskola diákjaival a testvéreknek, és a szülőknek is lehetőségük van részt venni a magyarórákon. Így a 4 éves kistestvér, Camila Altamirano is kedvet kapott a magyar király lerajzolásához.

Camila Altamirano, 4 éves

VÁGÁSI-KOVÁCS ANNA

MIÉRT ÉPPEN MAGYARUL?

Szabadidőben magyar nyelvtanulás

Miért szánja valaki a szabadidejét a magyar nyelv tanulására, nyelvtudása tökéletesítésére?

A hírlap minden számában egy-egy tanítványomat kérdezem...

Carolina Juhász tanítványommal április elején kezdtük a magyartanulást. Mindhárom Juhász lányt tanítom; a kisebbeket, Victoriát és Szofit a Zrínyi Ifjúsági Kör órái keretében. Caro már kinőtte a ZIK-et, így magánórákra jár, amire hétről hétre kitartóan, nagy szorgalommal készül.

Mi motiválja Carót a magyartanulásban?

“Magyarnak is lenni nagyon értékes számomra. Lehetővé teszi a nagyszüleimmel való kapcsolódást, azt, hogy büszkék lehessenek rám. Segít megérteni a történetüket, az őket ért igazságtalanságok elleni küzdelmeiket. Ugyanakkor lehetővé teszi egy új kultúra elsajátítását, része lehetek egy közös történelmi múlton osztozó közösségnek. Arra tanít, hogy akkor is, amikor rosszul mennek a dolgaink, és nem tudjuk mitévők legyünk, felemelt fővel haladjunk előre az úton. Olyan sokat jelent ez az örökség, hogy nem lehet szavakba önteni. A gyökereket, melyeket gyermekkorunk óta magunkban hordozzuk, tápláljuk, hogy egy napon majd gyümölcsöket hozó fává növekedjenek.”

BLAHÓ SOFI

SEGÉDTISZT

CSERKÉSZET A KARANTÉN IDEJÉN

Cserkészetet fenntartani a karantén idején nem egy könnyű feladat. Ilyen körülmények között programokat készíteni egy csomó új gondot okoz, amit eddig nem kellett kezelnünk.

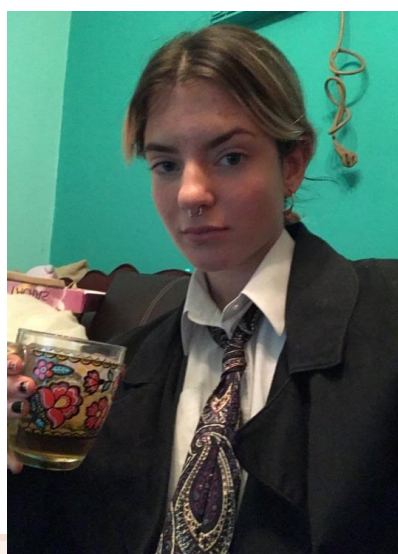
Szerintem a legnagyobb gond az, hogy az eszközök, amikre számíthatunk, teljesen ellentmondanak a mozgalmunk céljával.

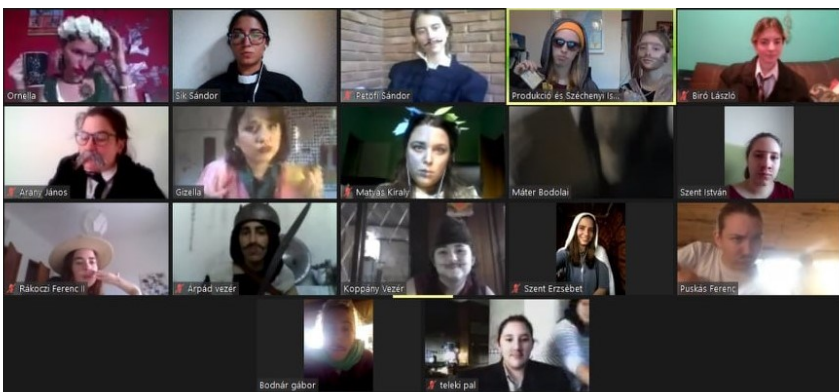
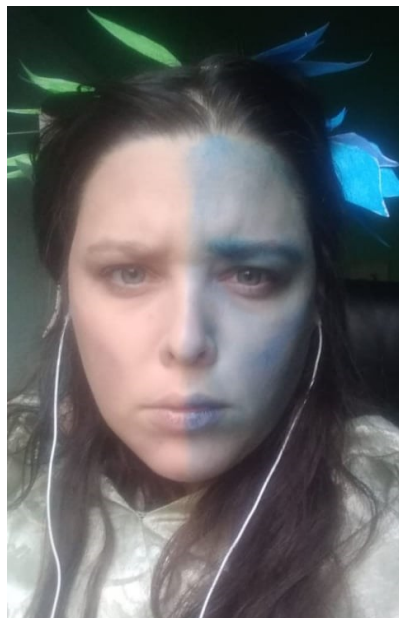
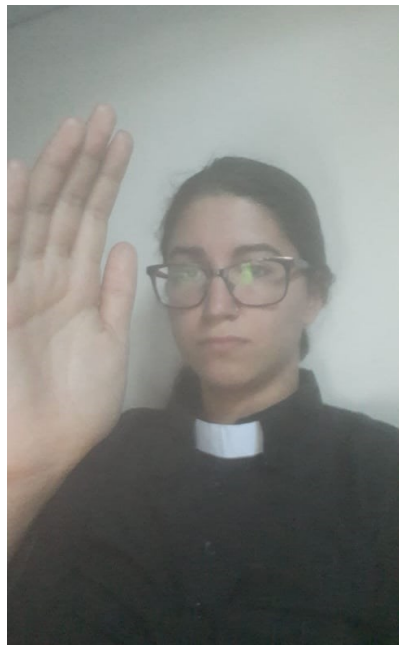
Eddig nekünk a cserkészeti
kikapcsolódást jelentett.

Kimegyünk a természetbe a barátainkkal, felvesszük az egyenruhát, a hátizsákot, és mindent hátrahagyunk: a telefont, az iskolát, a munkát, a zűrzavart... kikapcsolódunk. Hogy tudunk hasonlókat elérni, ha az egyetlen lehetőség az a bekapcsolódás? Ráadásul a gyerekek nagyon fáradtak. Egész héten a képernyő előtt ülnek, írják a házi feladatokat, hallgatják a gyűléseket. Háromszor fárasztóbb, mint órán lenni. És végre jön a szombat? Megint képernyő előtt gyűlünk? Ezek a gondok jönnek elő a tervezésben. Ezt látjuk bennük. Hogy csináljuk? Mit találjunk ki?

Az egész egy nagyon jó ötlettel kezdődött, ami **Arcagni Sándornak** jutott eszébe: virtuális kincskeresés Instagramon. Ezt **Arcagni Ines, Szilvássy Tamás,** és **Ijjas Christian** segítségével nagyon jól megszervezték. Szegény Baden Powell elvesztette a bajuszát, és segíteni kellett neki. A tippeket különböző profilokban, storykban találhattuk meg. Ezt a játékot ma is lehet még játszani, minden utasítást ezen a felhasználón meg lehet találni: @robert.baden.powell. A kincskeresés végét egy tábortűzzel ünnepeltük meg Brazíliával együtt. Többen küldtek videót, azok voltak az ilyenkor szokásos tábortüzi számok. Közben kamerán keresztül, mikrofon nélkül láthattuk egymást, és énekeltük az ismert népdalokat.

A lányokkal egyszer egy virtuális teapartyt szerveztünk. Gizella és Ornella, mint Mirtha Legrand, különböző történelmi személyeket hívtak meg egy uzsonnára. Mindegyik lánynak egy személyt kellett eljátszania. Sokféle ember jött el: Szent István királytól egészen Semmelweis Ignácon át Máter Bodolayig.

Egy másik alkalommal pedig kakaós csigát készítettünk **Makkos Viki** segítségével, vagy tutti fruttit játszottunk **Lomniczy Micaval**.

Az örsi gyűlések is tovább folynak, kéthetente szombatonként szervezi **Feal Naza** és **Ijjas Diana**.

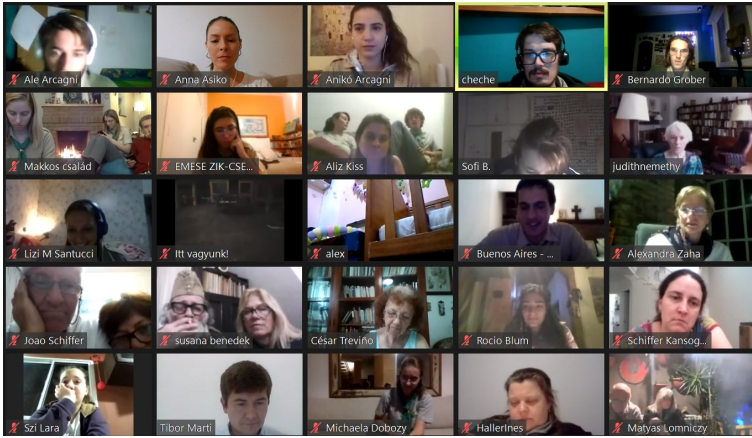

A fiúk is nagyszerű programokat szerveznek. **Makkos Sebi** egyszer egy egész kincskeresést vezetett le, **Lovrics Csicsó** pedig térképezést tanított. Múlt szombaton a lányok és a fiúk, együtt, egy egész forgószínpadot csináltak Zoomon.

A kiscserkészekkel a legtöbbet **Arcagni Ines** és **Arcagni Anikó** foglalkoznak, **García Conde Sofival** és más vezetővel együtt. Sokáig egy medvével játszottunk, akit Basconnet Iara személyesített meg. Volt, hogy kunyhót építettünk neki mindannyian, nehogy meglesse a vadász, azaz **Makkos Viki**. Aztán egy rossz boszorkány elmesélte nekünk, hogy a medve igazából egy kiscserkész volt. Ezt a szerepet **Xiomi** kitűnően játszotta el. Szerencsére a Jótündér, aki **Blahó Cili** volt, adott nekünk tanácsot. Egy héten keresztül minden nap végre kellett hajtani legalább egy jó tettet azért, hogy visszavarázsolhassuk. Ezek az összejövetelek azért különlegesek, mert nemcsak Buenos Airesből kapcsolódnak be, hanem Uruguayból, Córdoba-ból, Neuquénből is.

Június 13-án megszerveztünk egy másik tábortűzet is, megint Braziliával, ami nagyon jól sikerült. A szervezésben részt vett velem együtt **Lovrics Chicho**, **Szilvássy Tamás**, **Lovrics Rennie**, **Gröber Berni**, **Kiss Alíz** Braziliából, **Arcagni Ines**, **Arcagni Anikó**, és **Arcagni Sándor**.

Volt olyan pillanat, mikor összesen 97 felhasználó volt jelen. Mindegyik tábortüzi szám szuper volt, és a KÖRS egy kitűnő játékot talált ki nekünk. Énekeltünk, nevettünk, találkoztunk, mint ahogy mindig szoktunk.

Összefoglalva, szerintem a mozgalomnak ez a másik nagy célja:

az együttlét, a barátság, az összetartozás.

És úgy érzem, hogy nehezen, nagy erőfeszítésekkel, sok tervezéssel, de sok tanulsággal és sok-sok új ötlettel sikerült mindezt elérni.

Nagyon szívesen várunk mindenkit, aki szeretne ezeken a programokon részt venni.

Jó munkát!

MARTÍ TIBOR

KATOLIKUS ÉS PROTESTÁNS
LELKIPÁSZTOROK
A CHACÓI MAGYAROK KÖRÉBEN
EGYKOR ÉS NAPJAINKBAN

A chacói magyarok hitélete

Esteban Sabo [Coronel Du Graty, Chaco] emlékére (1933–2020)

Az argentin Chaco tartományban élő magyarság nagyobb közösségei Villa Angela, illetve a 25 km-re található Coronel Du Graty településeken élnek. A chacói magyarok hagyományőrzése szép múltra tekint vissza, erről tanúskodnak a házaknál őrzött régi fényképek, illetve a Villa Angela-i egyesület (Sociedad Húngara y de Socorros Mutuos) krónikája. Magyar identitásukkal szorosan összefügg hitéletük, amit cikkünkben bemutatunk.

A chacói magyarok főleg a 62.000 lakosú Villa Angela és a Villa Angela-tól délnyugatra fekvő, megközelítőleg 17 ezer fő által lakott Coronel Du Graty településeken élnek, de sok család továbbra is gazdaságokban – tanyákon (chacra) – él, amelyek szétszórta találhatók a környéken. A két város között lévő Colonia Juan José Paso elnevezésű területre érkeztek az első magyarországi bevándorlók az 1890-es évek végén, illetve az 1900-as évek elején. 1930-ig a bevándorlók több hullámban történő érkezése továbbra is folytatódott. Az Argentínában letelepült személyektől származó hírek hatására új családok csatlakoztak, akik általában a már korábban Chacóba érkezett családok barátai, rokonai voltak. A lehetőség vonzó volt: az argentin kormány a terület benépesítése és mezőgazdasági hasznosítása érdekében 100 hektár megműveletlen földet adományozott, illetve volantát (munkakocsi) és két lovat, azzal a céllal, hogy az érkezők letelepüljenek, megkezdjék a termelést és családot alapítsanak. Mindez akkor történt, amikor Chaco tartomány még nem létezett, azaz még mindig az argentin nemzet kormányához tartozó (állami) terület volt. Chaco tartományt és annak alkotmányát csak 1956-ban hozták létre.

Felekezeti szempontból a chacói magyarok – és a jelenleg a 4. generációt képező leszármazottaik – többsége katolikus, hasonlóan Villa Angela és Du Graty városok lakosságának legnagyobb részéhez. Az etnikailag vegyes térségben egyébként több más felekezet követői is jelen vannak, főleg neoprotestáns keresztény felekezetek (például pünkösdisták), izraeliták, de a katolikus népességhez viszonyítva utóbbiak csak kis közösségeket képeznek. Az egész régió lakosságára a katolikus felekezethez való tartozás és vallásosság jellemző.

A 20. század első felében idetelepülő magyarok többsége egyrészt már eleve gyakorló katolikus volt, másrészt a térségben olyan közegbe kerültek, ahol a rendszeres hitélet az élet magától értetődő része volt. Hitéleti és társadalmi szervező erejét tekintve napjainkban is meghatározó jelentőségű Villa Angelán a Jézus Szent Szívéről (Sagrado Corazón de Jesús) nevezett plébániatemplom, illetve a városban található 9 kisebb-nagyobb filiát képező kápolna (Virgen de Itati, Virgen de Fátima, Santa Teresita, María Josefa Rosello, Virgen del Rosario de San Nicolás, San José Obrero, San Gerardo, Cristo Redentor és San Alfonso), amelyek a város különböző kerületeiben (distrito) szétszórva találhatók. Ehhez tartoznak a Villa Angelá-n kívül eső, de a környéken élők által látogatott kápolnák, amelyekből összesen 15 tartozik a Villa Angela-i Jézus Szent Szíve plébániához.

A magyar leszármazottak közül többen mind a Villa Angela-i, mind Du Graty plébániák közösségeiben aktívan részt vesznek (például a templomi kórusban, zenei szolgálatban), így természetesen a nagyobb egyházi ünnepeken is. A hitélethez kapcsolódó szokások, ünnepek alkalmával viszont nincs elkülönülés, a magyarok közösen ünnepelnek az egész közösséggel. A Villa Angela-i magyarság integráns része a város társadalmának és a templomi közösségnek, amelyben összefogó, integráló szerepe is van.

A Coronel Du Graty-ban született Szabó Istvánt (Esteban Sabo, 86) és feleségét, Varga Zsuzsannát (80) még a koronavírus járvány- és a karanténhelyzet előtt ismerhettem meg. Négy gyermekük közül a harmadik, Esteban (50) katolikus pap, a Chaco tartomány északi részén, El Impenetrable régióban lévő Villa Río Bermejito egyházközségének plébánosa. A terület vad, ugyanakkor őshonos környezetben található, amely egyben Argentína egyik nemzeti parkja is. A szülők a mai napig igen buzgók, kérésemre Zsuzsa néni elmondta az Úr imádságát, a Miatyánkot, ahogy még szüleitől tanulta. A felvételt itt [meghallgathatják](#).

Érdemes kiemelni, hogy az Argentínában, Buenos Aires-ben élő magyar misszionárius szerzetesek munkájának évtizedeken keresztül fontos része volt, hogy Argentína különböző vidékein a nagyobb magyar kolóniákat végigjárták, így Chacóba is rendszeresen eljutottak: magyarul miséztek, hitoktatást végeztek, kiszolgáltatták a magyar közösségek tagjainak a szentségeket. Bangha Béla SJ 1934-es dél-amerikai missziós körútja során, útban Missiones tartomány felé, a chacói magyarok legelső generációjával találkozott. Útinaplója (Dél keresztje alatt) ma is fontos forrás. A chacói magyarok lelkipásztori gondozását 1934-től kezdődően Virág Venánc OFM (1890–1970) látta el, évente két alkalommal látogatott el a térségben élőkhöz, akikhez az 1940-es évek végén Mons. dr. Luttor Ferenc (1886-1953), az argentin magyarság apostola is elutazott, külön felkeresve a Villa Angelában és Coronel Du Graty-ban élő magyarokat.

P. Domonkos László SVD (1920–2005) verbita atya 1957-től kezdődően a Buenos Aires-hez közel eső Plátanos-ban, az angolkisasszonyok iskolájában látott el lelkipásztori szolgálatot, de a későbbiek folyamán ő is rendszeresen, évről évre ellátogatott Chacóba, sokan az itt élők közül ma is emlékeznek rá. A Villa Angela-i magyarok ragaszkodására jellemző, hogy P. Domonkos halála előtt a már Magyarországra hazatért atyát betegágyánál többen is felkeresték (a Vajda család tagjai).

A Villa Angelán élő magyarok emlegetik „pastor Szabót”, azaz Szabó Imre református lelkészt, ő az Argentínai Magyar Evangéliumi Református Keresztyén Egyház Buenos Aires-i lelkipásztoraként (1964–1987) látogatott el többször a településre, rendkívül tájékozott, művelt emberként emlékeznek rá a helyiek. Sajnos már évekkel ezelőtt elhunyt. 1993 és 2003 között Nt. Sütő Gyula református lelkész is rendszeresen járt Chacóban, istentiszteleteket tartott, keresztelt, családokat látogatott. 1999-ben Nt. Csiha Kálmán erdélyi református püspök is vele ment.

Csiha Kálmán Chacóban, 1999 augusztusa

Villa Angela plébániáját – amely a San Roque de la Presidencia Roque Sáenz Peña egyházmegyéhez tartozik – 1938, tehát a kezdetek óta redemptorista atyák látják el. A Liguori Szent Alfonz (1696–1787) által 1732-ben alapított rend több tucat tagja dolgozik jelenleg is Argentína különböző pontjain. A Villa Angela-i plébános jelenleg a lengyel származású Radek atya (Radek Jaszczuk), társaival, P. Martinnal (lengyel) és P. Marcos-szal (argentín, Salta-i) mindent megtesznek, hogy a híveknek és a Villa Angelán élőknek lelki támaszt nyújtsanak. Amikor interjút készítettem vele, elmondta, hogy a magyar közösség tagjai közül sokakat ismer, közülük többen meghatározó szerepet játszanak a plébánia közösségeiben, hitéletében.

Radek atya eddigi papi pályája során több alkalommal került kapcsolatba diaszpórában élő magyarokkal. Észak-Kelet Lengyelországban született, a fehéroroszországi határhoz közel eső Hajnówka településen (1964). 1984-ben lépett be a redemptorista rendbe, 1989-ben érkezett először Argentínába. Miután a La Plata-i redemptorista papi szemináriumban (Seminario Mayor San José en La Plata) befejezte teológiai tanulmányait, 1991-ben Quilmes-ben szentelték fel, ezt követően 6 évet töltött Charatában. 2002-től éveken keresztül misszionáriusként az USA-ban teljesített szolgálatot, előbb három és fél évig Manville-ben (New Jersey), egy kétnyelvű (lengyel és angol) plébánián (a településen egyébként magyar egyházközség is működik), majd Chicagóban. Egyesült Államokbeli tartózkodása során találkozott (lengyel) pálos atyákkal, akik elmondták neki, hogy amikor az eredetileg magyar alapítású pálos rend – amely éppen idén, 2020-ban ünnepli alapítójának, Boldog Özséb halálának 750. évfordulóját – tagjai az 1950-es években mind Magyarországon, mind Lengyelországban üldöztetést szenvedtek a kommunista hatalom részéről, 1956-ban, a rend jövőjéről gondolkozva, arra készülve, ha az üldöztetés miatt egy esetleges újraalapítás válna idővel szükségessé, ennek lehetséges bázisaként a Pennsylvania állambeli Doylestown-ban a pálosok felépítették az „amerikai Częstochowa”-t, ami a kezdetek kezdetén csak egy kis fából épült kápolna volt, mára viszont az USA-ban komoly kegyhellyé és zarándokközponttá vált.

AZ ELMÚLT HÓNAP ÖRÖMHÍRE

A Nuñez-Lajtaváry család
nagy örömmel adja hírül, hogy
június 17-én megszülettek gyermekeik;
Isabela és Sebestyén!

A büszke nagymama, Benedek Zsuzsi,
eképp adta hírét az unokák érkezésének:

*„Megjöttek! Itt vannak! Isabela és
Sebestyén!! A kis unokák! Előbb jöttek,
kicsik, de erősek! És édesek! A világ
legboldogabb nagyszülei örömtáncot
járnak!”*

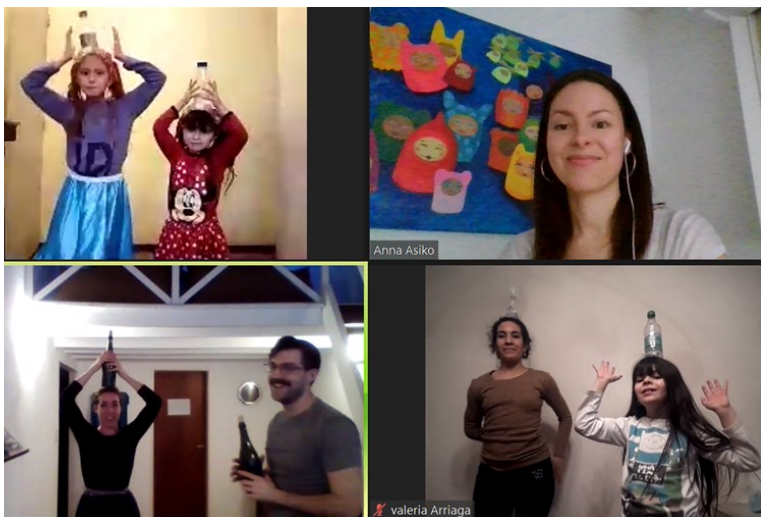
Isten hozta Isabelát, és Sebestyént!

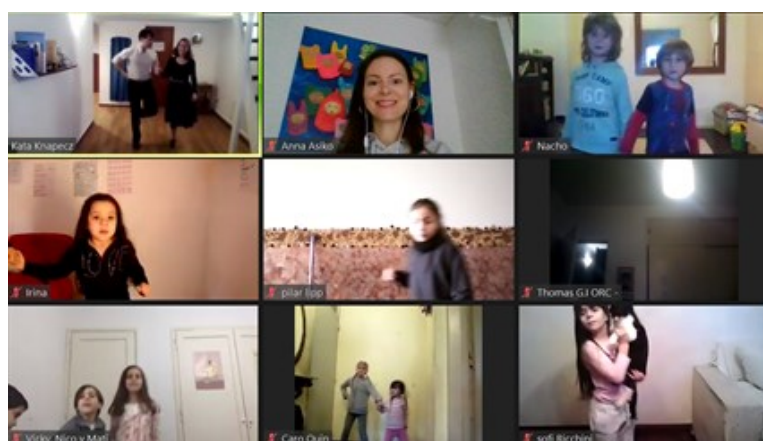
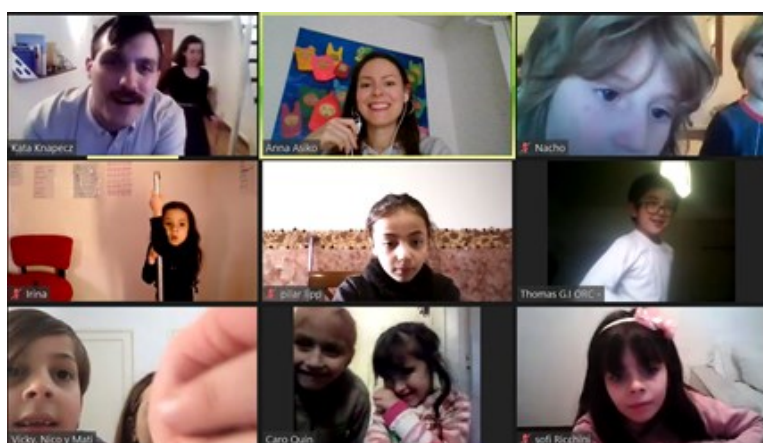
„Megáldjon téged az Isten,
A Sionról kegyelmesen,
Ki teremtette az eget,
A földet és mindeneket.”

AZ ELMŰLT HÓNAP ESEMÉNYEI

VÁGÁSI-KOVÁCS ANNA

Ahogy arról a múlt hónapban beszámoltam, a Szent László Iskolában május vége óta zajlik a magyartanítás, a magyar kultúra megismertetése az első-tíz osztályos kisdíákokkal. Ebben a korban nagyon muzikálisak a gyerekek; énekel is szoktam készülni az órákra. Néhány hete megkérdeztem **Knapecz Kata**, és **Tóth András** ösztöndíjas társaimat, nem lenne-e kedvük egy-egy néptáncos, énekes Zoom órához a gyerekekkel. Persze, hogy volt! Azóta már harmadjára gyűltünk össze. Mi is, a gyerekek is, a kistestvéreik is, - helyenként a háziállatok is -, de még a szülők is nagyon élvezik; íme néhány, a megörökített legjobb pillanataink közül.

VÁGÁSI-KOVÁCS ANNA

KICSÖNGETTEK A ZIK-BEN *AZ ELSŐ FÉLÉVET LEZÁRTUK*

Mondókák, és énekek rengetegében véget is ért az első félév a ZIK Óvodában.

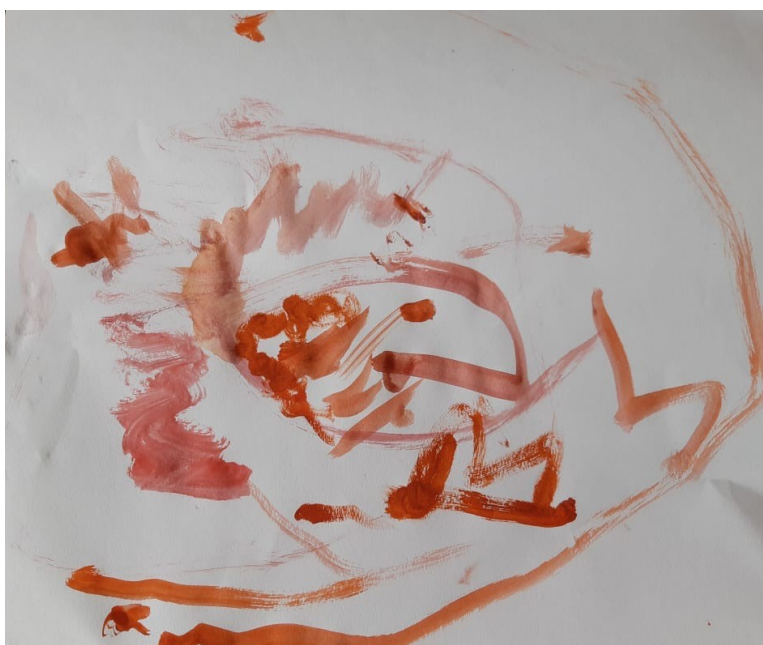
Kiváltsággként élem meg, hogy a két-hat éves óvodások szülei ebben a törékeny, a fejlődésük szempontjából rendkívül fontos, mindenre, és mindenre nyitott, érzékeny időszakban ismeretlenül, „látatlanul” is bizalmat szavaztak nekem, és rám bízzák a gyerekeiket a magyar óvodai alkalmakon. *„Hogyan hívnak tégedet?”* - hangzott a kérdés fürkésző tekintete kereszttüzében Dantétól az első online óvodai foglalkozáson. Jogosan. Személyemben új óvónőt kaptak a gyerekek, akivel csak a képernyő másik oldalán tudnak ismerkedni, énekelni, mondókázni, játszani. Nekünk, felnőtteknek is nehéz ez a helyzet... képzelhetjük, nekik mennyire. A küldetésem a magyar nyelv, kultúra egy szeletének átadásáról, a közösségépítésről, a közösségi szellem erősítéséről szól. Online, limitált időben. Figyelembe véve azt, hogy egy egészséges, aktív kisgyermek — akármennyire is érdekfeszítő a foglalkozás, vagy állok tótágast —, mennyi időt tud a kamera előtt tölteni, úgy kell megszerveznem, kialakítanom az alkalmainkat, hogy szombat reggelente legyen kedve újra és újra jönni a találkozókra a célunk örömteli, játszi könnyedségű beteljesítése végett.

A feladat, az óvodai alkalmak minden kihívásával együtt nagy ajándék. Nekem miért ajándék? Engedjék meg, hogy bemutassam a ZIK legkisebbjeit, úgy, ahogyan a karantén ideje alatt, virtuálisan megismertem őket.

Dante a csoportban már nagyfiúnak számít, nagy mosollyal, élénken oldja meg a fejlesztő játékok, például *„Mi furcsa a képen?”* *„Milyen hangot hallasz?”*... kihívásait, amellet, hogy számos dalt, mesét ismer, és bátran énekel. Gyors észjárása, érdeklődése révén a kérdéseim nála mindig válaszra találnak.

A tüneményes kistestvére, **Maia** figyelmes, csupaszív óvodás. Az ismerős állatok neveit, énekek sorait csengő hangján boldogan mondja, és arra a kérdésre, hogy „*Te hogy vagy Maia*” mindig kitörő örömmel, nagy elánnal feleli: „*Jól vagyok!*”. Lekötik a mesék, rajzaival ügyesen, precízen követi a mondókák rímeit; „*Rajzolunk egy katicát, először egy karikát...*” **Tomi** talán a legaktívabb kisleány a csoportban. Jön-megy, épít, álmodozik, hol hajót, hol traktort vezet, és mikor a legkevésbé számítanak rá, akkor megosztja velünk az adott mesével, mondókával,... kapcsolatos izgalmas gondolatait — például arról, hogy Dumbó hogyan mondja a mondókát. Figyel, és megfigyel. Gazdag képzeletvilága van, és emelett mindig lekötik a mesék. Az édes kishuga, **Juli**, a kamerán keresztül is nagyon nyitott, barátkozós. A legváratlanabb pillanatokban lep meg egy-egy kérdésemre adott válaszával. Nagyon muzikális, bármikor játszik valamit a kisgitárján, és szeret táncolni. **Esmeralda** az egyik legkisebb óvodás, aki az apukája gondos jelenléte mellett rendszeres, üde, bár csendes színfoltja az ovinak. Amikor felkelti az érdeklődését egy-egy dallam — mint például Gryllus Gomba-dala —, vagy egy-egy szó, élénken, táncolva követi a képernyője eseményeit. **Boldi**, alkalmanként a békés, kicsi **Beltrán** társaságában, a foglalkozásokat érdeklődő tekintettel, figyelmesen követi. Amikor megkérem, figyelemreméltó pontossággal adja vissza a már hallott meséket. Szeret alkotni. Hétről hétre egyre oldottabb, egyre többet hallom magyarul beszélni. Az óvodában nagy kedvenc idén Gryllus Vilmos: Vigye el a róka című gyerekdala. Az óvodán kívül is többször felcsendült a gyerekek szájából a kedvelt refrén: „*Elvitte a róka*”. Volt, akinek ez lett az első teljes magyar mondata! A dal népszerűsége abban is megmutatkozott, hogy **Rafa** az argentin oviban is ezt a dalt kérte az óvónőtől, majd az ének főszereplőjét művészien ábrázolta. **Amélie** a rókát éppen abban a pillanatában rajzolta le, amikor az a kakasra lecsapott. **Rafa** élénk, kommunikatív, nagyon barátkozós, nyitott kisleány. Hamar megosztotta velem a kedvenc állatának a nevét; BOCI, megmutatta kedvenc dinoszauruszát, és a kiscicáját.

Mindig igyekszem olyan dalokat találni, ami annyira megkapó lesz, mint a rókás. Hátha szerencsém lesz, és lesz még egy és még egy refrén, amit szívesen énekel az anyukájával. **Amélie** az egyik legaktívabb, szorgalmas, egészen kifinomult humorérzéssel rendelkező kishölgye a foglalkozásoknak. Kérés nélkül mutatja a mondókát, éneklí a refrént, festi a cinegét, tanulja meglepetésként az újabb és újabb verseket. Mindig megtetszik neki egy-egy téma, egy-egy szó, kifejezés, ami egy újabb kedvencig felejthetlenné válik; legyen az a „*Gomba gomba gomba, nincsen semmi gondja...*”, vagy a „*rántott béka*”, vagy akár Weöres Sándor „*kutya-tár*”-a.

Rafa Robaldo Haller

Amélie Ronan

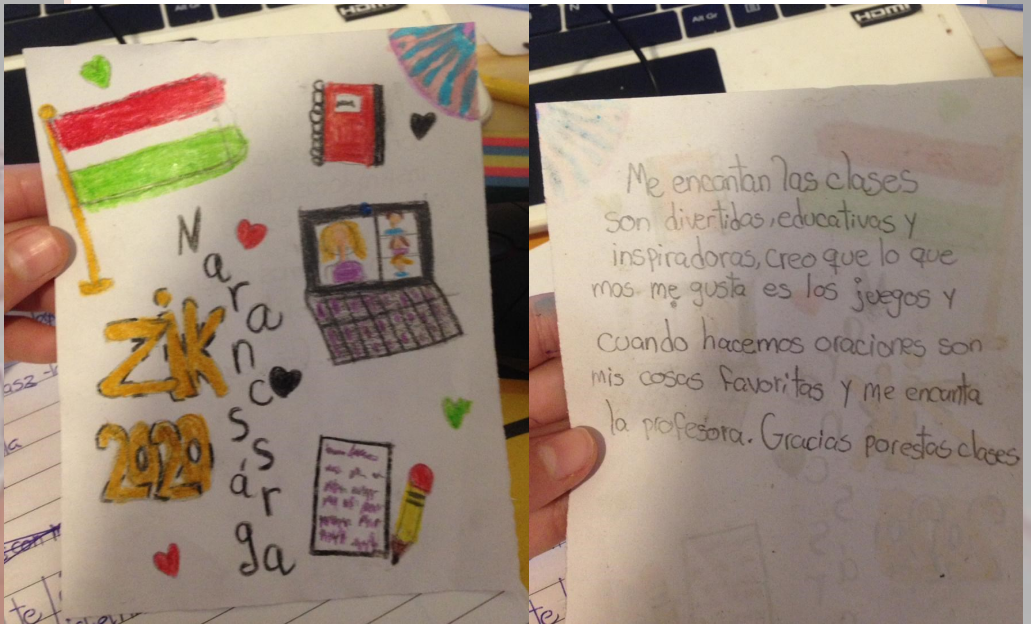
Balázs új tagja a közösségnek. Nagyon sok éneket, mondókát tud otthonról, melyek ismerőssége által könnyen feloldódik a foglalkozásokon. Szereti a találós kérdéseket, a fejlesztő játékokat, melyekre rendkívül gyorsan vágja rá a helyes választ. Hálásak vagyunk **Alexa, Leila, és Maku** társaságáért, akik az elmúlt néhány hétben csatlakoztak a kis csapatunkhoz, hiszen az online óvoda lehetővé teszi, hogy itt legyenek velünk, egy kortárs magyar közösségben Barilocheből, Montevideóból, és Neuquénből.

A körülményekhez képest egy nagyon szép első félévet zártunk, és egyből folytatunk is, hiszen az óvodában nem tartunk téli szünetet. Izgalmas tapasztalás lesz majd a személyes találkozás, addig is, online folytatjuk!

Amélie kedvet kapott a verstanuláshoz. Az anyukájával tanult verseket mindannyiunk örömére, videóra rögzíti.

Alig várjuk a következőt!

Angela Balogh

Megkértem a Mandarin kis-, és nagycsoportba járó gyerekeket, hogy a félét lezárva, rajzban, vagy néhány sorban mutassák be nekem, mi volt a kedvencük az elmúlt órákon. Változatos, — szó szerint is — színes órák vannak mögöttünk, amit Angela és Victoria alkotásai visszaadnak. A kiscsoporttal az üdvözléstől, a számoláson, az állatneveken... át eljutottunk a jelzős szószerkezetekig; „lassú, kicsi, barna csiga”, „sok, kicsi, sárga virág”. A nagycsoportban az évszakoktól eljutottunk a bővített mondatokig. Jelenleg a birtokos esetet vesszük. Hálás vagyok a közös munkáért! A nyelvtudás kincs!

Victoria Juhász

VÁGÁSI-KOVÁCS ANNA

“KARANTÉNNŐK” MAGYAR TEADÉLUTÁNJA

Takarítás, főzés, mosogatás, meseolvasás, vasalás, mosás, társasjáték, viráglocsolás, játék, játék, még több játék, etetés, altatás, takarítás, főzés, mosogatás, meseolvasás, vasalás... munka. Munka? Igen, mindemellett dolgozni is kellene. Sziszifuszi munka ez, mert az a bizonyos kő március 20 óta megállás nélkül visszagurul. Nincsen segítség, óvoda, iskola, nagyszülők... 0-24 órában a NŐ [2] főnév nőt, nője [e] Nőnemű (felnőtt) személy - Fiatal, idősebb, középkorú nő; csinos, gyönyörű, szép nő; dolgozó, értelmiségi, úri nő; értelmes, művelt... sorolja a Magyar Nyelv Értelmező Szótára, folytatom én...

1. anya, feleség, barátnő,
gyermek, unoka,
háztartásvezető, dolgozó nő,
egy sokkarú istennő, aki a
rendezett otthon, a meleg
családi légkör megteremtése
mellett gyermekei testi-lelki
fejlődését előtérbe helyezve,
figyelmüket lekötő, minőségi
elfoglaltságokat talál ki,
miközben munkahelyén
távmunkában magas szinten
teljesít.

Talán valahogy így szerepelne a „karantén nő” meghatározása a szótárban. Ami tükrözve a sokasodó feladatokat, elvárásokat, megmutatja e szerep összetettségét. A szerepét, ami most egy lakásnyi helyre zsugorodott, adva némi monotonitást a mindennapok nehézségeinek, szépségeinek megéléséhez.

Mintha a magyarok már a kezdetektől tisztában lennének e szerep összetettségével, nagyságával, tiszteletre méltó voltával, amint az nyelvünkben is megmutatkozik; NŐ [1] tárgyatlan ige nővök, -sz, nővünk, nőtök; -tt, -jön, (népies) nől

1. <Élő lény, élő szervezet> a természet törvényei szerint **fejlődve nagyobbodik...**
2. <Növény> a földből lassanként kisarjad; kihajt és fejlődik; **terem...**
3. Vmihez nő: <élő szervezet vmely része> úgy fejlődik, hogy vmivel **elválaszthatatlan, szerves egységgé válik; hozzá nő** összesen ő vele...
4. <Élettelen tárgy, tömeg, jelenség, nagyság> terjedelemben v. magasságban **gyarapodik; nagyobbodik...**
5. (átvitt értelemben) <Személy, vmely tette v. magatartása következtében> **erkölcsi értékben, nagyságban, megbecsülésben gyarapodik; tekintélye, hatalma nagyobbodik...** /A Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézete (1959-1962): A magyar nyelv értelmező szótára, Akadémiai Kiadó, Budapest/

Növekedés; gyarapodás, fejlődés, élő és élettelen képesség egyszerre, földi és égi jelenség, racionális és spirituális magyarázattal. Ahogyan a magból idővel gyümölcsöző növény lesz, úgy a befektetett munka eredménnyé, a jó cselekedet megbecsüléssé növi magát. A gondoskodásból egy egészséges kötődés, a gondos nevelésből gyümölcsöket hozó emberpalánta válik. **Erre képes a nő!** Karantén idején ereje megsokszorozásával.

Le a kalappal azok előtt a „karanténnők” előtt, akik a mindennapok embertpróbáló rutinja, és az egyre nehezebben viselhető bezártság mellett **magyartudásuk pallérozása** végett **minden héten szerda délután** részt vesznek az online teadélutánon. Pedig, oh mennyivel kényelmesebb lenne csak úgy spanyolul csevegni...

Mindig ajándékként élem meg, amikor jó társaságban, elgondolkodtató témákban lehet eszmét cserélni, amire a hétköznapiak nem mindig kínálnak alkalmat. A csoportdinamikát követve hozok kérdéseket a délutánokra gyermeknevelés, pszichológia, filozófia témakörből, de van, amikor tematika nélkül is úgy folyik a spontán beszélgetés, hogy észrevétlenül elröppen az az egy órácska.

Szerdán találkozunk!

VÁGÁSI-KOVÁCS ANNA

A TÖRTÉNET NAGYKIKINDÁN KEZDŐDÖTT

„Keresem a mellékelt fényképen szereplő családot, 1930-ban vándoroltak ki Buenos Airesbe. Egy 1947-es levél tanúsága szerint Monte Grandeban laktak.” - szól Morvay Kinga levele, aki nagyapja Argentínába emigrált testvérének, Morvay Erzsébetnek a családja után kutat.

Trianon után, a második világháború előtt leginkább politikai, világnézeti, valamint egzisztenciális okoktól indított kivándorlás volt a jellemző. Délvidékről az 1930-as évek elejétől még csak kis létszámban vándoroltak magyarok a tengerentúlra. A tömeges emigráció egyik célországává a II. Világháború után vált Argentína. (Magyar Emigrációs és Diaszpóra Központ) Morvay Kinga azzal a reménnyel, hogy betöltve nagyapja vágyát, kapcsolatba léphet rokonaival, megosztotta velünk a család történetét.

Szívből kívánjuk, hogy sikerrel járjon!

Morvay Erzsébet (Nagykikinda, 1906.11.)
férje: **Dracsics Iván** (1902.)

gyermekük: **Ilona** Vinkovci (Nagykikinda, 1929.09.19.— Buenos Aires, 1949.), **Sándor** (Buenos Aires, 1930.), **János** (Buenos Aires, 1933.), **Tamás** (Buenos Aires, 1937.)

„A Morvay család Nagyikikindán élt, az édesapa, Morvay Mihály téglagyári munkás volt, felesége, Mosonyi Mária Perkátáról származott. 11 gyermekük született, de csak 8 érte meg a felnőttkort. Erzsébet a házaspár negyedik gyermeke; ő volt az első életben maradt lány.

Erzsébet még otthon kötött házasságot Dracsics Ivánnal, első gyermekük, Ilona 1927-ben Nagyikikindán született. Feltételezhetően a gazdasági világválság hajtotta őket egy jobb élet reményében Argentínába. Második gyermekük, Sándor 1930-ban már Buenos Airesben született. Erzsébet, azaz a családban Bözsi, öccsének, Lajosnak —a nagyapámnak— rendszeresen írt, aki 1943-tól már Magyarországon élt. Lajos többször szolgált a II. világháborúban, de elege lett a katonaéletből, így Magyarországra szökött.

A Morvay testvérek rendszeresen leveleztek egymással, hol magyarul, hol horvátul. Sajnos csak egyetlen levél maradt meg Bözsitől, az is fájdalmas hírral szolgált; lánya, Ilonka 20 évesen meghalt, a boldogtalan házasságából 1947-ben született Lajoska anya nélkül maradt.

Bözsi húga, Mária is elhagyta a szülőföldet, ő Németországban alapított családot. A két lánytestvér állandóan tervezte az újratalálkozást szülőhazájukban, de sajnos soha többé nem látták egymást. Lajos szerencsésebb volt, ő legalább Németországban élő nővérét meglátogathatta.

Az 1950-es években nagyon nehéz volt bárhova is útlevelet kapni; a nagyapám, Morvay Lajos 1953-ban édesanyja temetésére sem mehetett el. A magyar hatóságok rendre elutasították útlevélkérelmét. Először csak 1956-ban találkozhatott öreg édesapjával, és otthon, Nagyikikindán maradt fivéreivel.”

2020 júniusa

Morvay Kinga

Kérjük, aki ráismer a családra, vegye fel velünk a kapcsolatot!

SZÓKINCSFEJLESZTŐ TÖRTÉNETSZÖVÉS SZINONIMÁKKAL

Terítéken a NAGY szavunk

Ronan Priscila

Lektorálta: Vágási-Kovács Anna

Egy **terjedelmes**nek nem nevezhető, **fergeteges** történet egy **méretes** szörnyecskéről, aki nagyon nem akart leckét írni

Valahol a világon élt egy **behemót** szörnyeteg. Sárga volt a szeme, fekete a nyelve, és zöld a bundája, de mindig volt egy **széles** mosoly az arcán. Amikor délelőtt felébredt, fölvette a **löttyögős, bő** nadrágját, és elment reggelizni. Öntött magának egy teát az **öblös** kancsójából, és **grandiózus** gombákat evett földimogyoróval. Utána elment sétálni egy **tágas** rétre, de amikor visszament az odújába, látta, hogy **tetemesen** sok házi feladatot kapott az iskolából. Ezért megharagudott, és elment a **tekintélyes** távolságra lévő iskolába, hogy panaszkodjon a tanító bácsijának, aki egy **robosztus** alkatú szörny volt. **Nagy** panaszkodása közepette, amikor felállt a tanító, és az elégedetlen szörnyecske megpillantotta **termetes** alakját, **jókora** elánnal, gyorsan hazafutott. Nagyon tetszett neki a háza, mert **monumentális** volt. Azért, hogy kicsit megnyugodjon, leült elé, **kiterjedt** kertjében a friss füvecskére, **terjedelmes** bokrai mellé, és boldog megleléssel nézte, hogy milyen **óriási** a hegy, amiben lakott. De amikor a **magas** égre pillantott, **gigantikus** feketeséget látott; **fergeteges** szél támadt. Az **ormótlan** szörnyecske belebújt az odújába, a pihe-puha, **méretes** ágyába, hogy **böhöm** teste kicsit megpihenjen. Behunyta a vihar láttán **tágra** nyitott szemeit, de nem tudott aludni, mert nem hagyta a lelkiismerete; **orbitális** hibát vétett, nem csinálta meg a leckét. **Irdatlan** teher nehezedett a lelkére. Végül, sokat dolgozott rajta, **gigászi** munkát végzett, és **nagy** sokára befejezte. Majd **hatalmas** öleléssel bocsánatot kért a szörny tanító bácsitól. Most már nagyon jól érezte magát, **széles** mosolya visszatért az arcára.

HOGY SZÜLETETT AZ ALKOTÁS? Rendelkezésünkre álltak a NAGY melléknév szinonimái ahhoz, hogy egy történetet inspiráljanak. Természetesen a történetészövéshez tudni kell, hogy milyen kontextusban használjuk az adott szót. Játszva tanultunk Priscivel! Fantáziája szüleményét csodás rajzzal illusztrálta.

A történetet még lehet fokozni. Mi az alábbi szinonimák közül válogattunk.

NAGY

bő, kitágult, laza, tág, tágas, öblös, széles, lötyögős, óriási, terjedelmes, hatalmas, nagyméretű, természetes, monumentális, kiterjedt, grandiózus, irdatlan, böhöm, gigantikus, méretes, kolosszális, fergeteges, jókora, orbitális, tekintélyes, gigászi, kapitális, terebélyes, tetemes, magas, giganagy, kolosszus, behemót, robusztus, ormótlan, bősze

KARANTÉN PERCEK

Magyarra fel! 5.

5x5 perc játék
a szavakkal

Szinonimák Tedd párba!

MÉLTAT ŐRJÖNG

PICSOG ELISMER

SÓVÁROG NYAFOG

TOMBOL EPEKEDIK

KÉP-, BETŰREJTVÉNY *FEJTSD MEG A SZAVAKAT!*

	S		- A	CS
		←		D
	Ő		S	BBBBÁÁÁÁ

MESTERSÉGEK *KI MIT CSINÁL?*

SZABÓ

CIPŐ, BŐRDÍSZMŰ

BORBÉLY

ÉKSZER

LAKATOS

SÜTI, TORTA...

ASZTALOS

HAJVÁGÁS

CIPÉSZ

RUHA

FAZEKAS

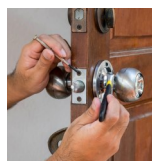
ZÁR, KULCS

CUKRÁSZ

BÚTOR

ÖTVÖS

EDÉNY

ESPERENTE *Ráismersz a mesehősre?*

Írj a kedvencedről te is!

- ♦ Meztelen gyermek. Nem ember nevelte; rengetegben cseperedett.
- ♦ Sepregetett, tett-vett, lencseszemekkel pepecselt. Egyszer egy herceg megszerette s elvette.
- ♦ Egy telhetetlen, kerekded, cseppet sem eszes medve. Fecseg s eszeget reggel-este.
- ♦ Rengetegben elkeveredett gyerekek egy veszedelmes ellenfelet melegre tettek szeretett kekszeket eszegetve.

Megfejtések: 1) MÉLTAT-ELISMER, PICSOG-NYAFOG, SÓVÁROG-EPEKEDIK, TOMBOL-ŐRJÖNG;
2) SZÍVESSÉG, CSALÁD, BÖLCSESSÉG, BÉKÁK; 4) MAUGLI, HAMUPIPÓKE, MICIMACKÓ, JANC SI ÉS JULISKA

SZENT LÁSZLÓ FÜVE

Hatalmas termetű volt Szent László király, egy fejjel kimagasodott vitézei közül. Harcokban olyan volt, mint a bátor oroszlán, békében meg olyan, mint a kegyes páásztor. Egykor ezt énekelték róla:

Üdvöz légy, kegyelmes Szent László király,
Magyarországnak édes oltalma,
Szent királyok közt drágalátos gyöngy,
Csillagok közt fényes csillag.

Amikor a pestis, a döghalál pusztítani kezdett, az egész nép László királyhoz fordult, mindenki tőle várt segítséget. Mint a juhok a jó páásztorhoz, úgy tódultak a király sátorához. Szent László pedig Istenhez könyörgött, tőle várt segedelmet. Isten éjszaka álmot küldött a királyra. Egy angyal jelent meg a szent király előtt, és azt mondta:

– Vedd íjadat és tegezedet, menj ki sátrad elé, és minden célzás nélkül bocsásd el nyílvessződet. A vessző megmutatja, mit kell tenned.

Amikor László király felébredt, hozatta íját és tegezét, kilépett sátrából, felhúzta íját, aztán célzás nélkül elbocsátotta a nyílvesszőt. A nyílvessző messze szállott, s ahol lehullt, egy genciána fűszálat átütött.

A genciána, a keresztesfű kenőcse mentette meg a népet a döghaláltól, s azóta is Szent László fűvének nevezi a nép.

KNAPECZ KATA ÉS TÓTH ANDRÁS

JÚLIUSI NÉPSZOKÁSOK

Július 20. Illés napja

Július végére a viharos időjárás jellemző, ami a szokásokban, hiedelmekben is megjelenik. Július 20-án, Illés napján munkatiltalom volt, mert attól féltek, hogy aki ilyenkor a földeken dolgozik, abba belecsap a villám, a termést pedig elveri a jég. A hiedelmek szerint mennydörgéskor néhol azt mondják, hogy Illés abroncsolja a hordókat, máshol úgy vélik, hogy ilyenkor Illés szekere zörög. Székelyföldön úgy tartják, hogy az Illés-napi eső miatt a mogyoró és a dió lyukas lesz. A Vajdaságban emlegetett szólás is utal az időjárásra: „Illés meg Jakab Annát kergeti” (Jakab napja július 25., Anna napja július 26.)

Aratási szokások és hiedelmek

Július az aratás hónapja. A kenyérgabona betakarításának a sikerét számos hiedelemmel és szokással igyekeztek biztosítani, melyek gyakran vallásos jellegű szertartásokkal is összekapcsolódtak. A munkát fohászkodással, imádsággal, kalapemeléssel kezdték.

A legtöbb helyen ünnepélyes volt az aratás első napja. „Jézus segíts!” fohással indultak, megemelték a kalapjukat. A föld szélén letérdeltek, keresztet vetettek. Az eszközöket a templom falához tették, és a pap megszentelte azokat. Az elsőként learatott gabonából a baromfinak adtak egészség- és termékenységvarázsló céllal. Betegségelhárító szerepe is volt: az arató a derekára kötötte, hogy majd ne fájjon.

A legtöbb hagyomány az aratás végéhez kapcsolódott. Egy kis területen meghagyták a gabonát, hogy a következő esztendőben is jó termés legyen, valamint úgy mondták, hogy ezt a madaraknak és a szegényeknek hagyják.

Az utolsó kévéhez is különféle hiedelmek, szokások kötődtek. Ebből készült az aratókoszorú, amit általában a földesúrnak készítettek, de az utolsó kalászból kis csomót mindenki vitt haza, és az őszi vetőmag közé keverték. Az aratókoszorú különféle formájú és nagyságú lehetett: csigaszerű, korona formájú, koszorú alakú. Ezt a legszebb búzakarászokból fonták, gyakran mezei virágokkal és szalagokkal is díszítették.

A nagyobb uradalmakban az aratókoszorú vitele, átadása ünnepélyesen ment végbe. Ehhez a zenés, énekes bevonuláshoz termékenységarázlás is kapcsolódott. A kalotaszegi falvakban a falubeliek a kapuk, kerítések mögött meghúzódva várták az aratók érkezését, és mindenhol öntötték a vizet a koszorúvivőkre, hogy a következő évi termést sok eső öntözze.

Az aratókoszorút általában a mestergerendára akasztották, és vetéskor a koszorúból kimorzsolt szemeket keverték a vetőmag közé. Az aratás végét aratóbállal, táncos-zenés mulatsággal zárták.

[Videón pedig egyéb kiegészítő képsorokat láthatunk.](#)

[Aratóvégző ünnepség](#)

SZÍVÜNKNEK KEDVES RECEPT

DENTE AGUSTINA & SZISZI MAMA,
ESTHER DE MARIKOVSKY

Gyermekkori emlékeimből szeretnék nektek egy pár dolgot elmesélni:

Körülbelül 6 éves lehettem, akkor még csak reggel jártam iskolába. Nagymami sokszor jött délután, hogy vigyázzon rám. Én csak spanyolul beszéltem, de ő mindig kihasználta az alkalmat, hogy magyar szavakat tanítson, sőt egyszer elmondott egy nyelvtörőt, ami nekem irtó komikusnak hangzott, és hamar meg is tanultam :

GYERE GYURI GYORSAN
GYÚJTS GYERTYÁT
GYŐRI GYUFAGYÁRBAN
VÁRNAK RÁD

Kis idő után már nagy gyorsasággal fújtam, és élveztem sikeremet a kis családi körben...

Amit ugyancsak nagyon élveztem, amikor együtt sütöttünk nagymamival finom édességeket.

A **Non plus ultra** volt a kedvencem, ennek egyszerűbb receptjét le is írom.

Hozzávalók:

350 gr vaj

280 gr liszt

3 tojás sárgája

2 púpos evőkanál cukor

pár csepp vanília aroma

A hozzávalókat jól összegyúrjuk, majd a tésztát két részre osztjuk. Kb. 4mm vastagra kinyújtjuk, utána egy kis likőrös pohárral köröket szúrunk ki belőle. A kerek formácskák felébe különböző formájú kis lyukakat szúrunk díszítés gyanánt.

A kiszaggatott tésztát tepsibe rakjuk, és addig sütjük, míg halványsárga lesz.

Mikor kihűlt, különböző ízű lekvárral óvatosan (mert irtó porhanyós) megkenjük az alsó lapot, utána rárajuk a díszített tetejét. Én barack-, narancs-, és szilvalekvárral szoktam megkenni.

KATA & ANDRÁS KONYHÁJA

AMIKOR AZ ÖSZTÖNDÍJAS
HAZAI ÍZEKRE VÁGYIK, ÉS EMELLETT KREATÍV

BANÁNOS-CSOKIS ÁLOM

Ezt a receptet nagyon szeretjük, mert könnyen, és gyorsan elkészíthető, illetve hihetetlenül finom! Melegen és hidegen is fogyasztható, és több nap múlva is puha marad, amit különösen szeretünk.

Még **2012-ben cserediák voltam Erdélyben, Kézdivásárhelyen**, ahol egy család „fogadott” lánya lettem, ugyanis náluk laktam ezalatt az idő alatt. Nagyon jó élmény volt, sok emlékekkel gazdagodtam, és rengeteg új dolgot tanultam tőlük, többek között recepteket is. Nagy kedvence volt a családnak a **fahéjas-almás tészta**, ha gyorsan kellett egy vendégváró süteményt csinálni, általában azt készítettük.

Az alábbi recept alapja ugyanaz, de alma és fahéj helyett **most banánt és csokoládét tettünk bele**.

Hozzávalók:

- 2 tojás
- 1 bögre cukor (1 bögre = kb. 4 dl)
- 2 bögre liszt
- 1 bögre tej
- ½ bögre olaj
- 1 evőkanál sütőpor
- 2 evőkanál vanília aroma
- 1 csipet só
- 1 tábla étcsokoládé
- 2 érett banán

A tojásokat a cukorral, a vanília aromával és a sóval habosra keverjük, majd hozzáadjuk a lisztet, a sütőport, és a tejet. Csomómentesre keverjük, és a tésztához hozzáadjuk az olajat. A banánokat pépesre törjük, és a felaprított csokoládéval együtt belekeverjük a masszába. Kivajazott tepsibe öntjük, és előmelegített sütőben 180°C-on (közepes fokon) 25 percig sütjük. Kipróbáltuk kakaós alaptésztával is, ami szintén nagyon finom lett. Ebben az esetben az 1 bögre cukor helyett 1 bögre instant kakaóport (édes) adtunk hozzá. Jó étvágyat!

FILMAJÁNLÓ

MAGYAR FILMEK

A BESZÉLŐ KÖNTÖS

rendező: Radványi Géza, író: Mikszáth Kálmán, 6+

- A Nemzeti Filmintézet jóvoltából egy kattintással online elérhető, megtekinthető.

magyar történelmi film, 1941.

„Az 1600-as években Magyarországot a törökök és labancok fosztogatják. Nem mentes ez alól Kecskemét, a szabad királyi város sem. Miska, Lestyák szabómester csavaros eszű fia azt javasolja a városi tanácsnak, hogy állandó béget kérjenek Budáról, ezzel óvva meg Kecskemétet a portyázó csapatok zaklatásaitól. A város összeállítja ajándékát, ékszert, kelmét, egy gyönyörű lányt, és Miska elindul Budára. Útközben a fiatal cigánylány beleszeret Miskába, aki fiú ruhában megszökteti. Ezt azért is teheti meg, mert a remélt bégség helyett **csak egy díszes köntöst kapnak a város védelmére**. Akkor még nem is sejtik, hogy a köntös mekkora kincset ér. Viselője előtt minden igazhitű porba omlik és minden parancsát teljesíti. *(A beszélő köntös az első magyar film, amelyben egyes jelenetek színesben láthatók.)*”

LÚDAS MATYI

rendező: Dargay Attila, író: Fazekas Mihály, 6+

- A Nemzeti Filmintézet jóvoltából egy kattintással online elérhető, megtekinthető.

magyar rajzfilm, 1977.

„Matyi, egy vidám parasztlegény legelésző libájával Döbrögi uraság erdejébe téved. A földesúr hajdúi üldözni kezdik a libát, mert fehér vadlibának nézik a ludat. Az uraság hajdúi elfogják mindkettőjüket és Döbrögi Dániel tulajdonának ítélik a ludat. Az uraság pedig huszonöt botütésre ítéli Matyit, aki a büntetés után megfogadja, hogy: **háromszor veri majd vissza!**”

SECCIÓN EN ESPAÑOL

Habiendo representado al Colegio San Ladislao, **Francisco A. Valentin** recuerda al rey húngaro, en ocasión de su fiesta litúrgica el 27 de junio.

“En este año tan particular estamos convocados en forma digital, online aquí, para recordar como todos los 27 de junio, al rey patrono de nuestra institución San Ladislao.

Allá por el año 1966 el reverendo José Pesti, sacerdote jesuita nacido en Hungría, funda nuestro Colegio y elije ponerle el nombre de este monarca dado que es el segundo rey en importancia para el pueblo húngaro. Años antes, había elegido tomar el nombre del rey más importante de su madre patria San Esteban para la asociación que había creado con otros compatriotas para establecer los cimientos de nuestra institución como retribución a nuestro país que los recibió y les dio cobijo.

Hoy el nombre San Ladislao representa para todos los que formamos esta comunidad una institución con una identidad propia afianzada en el corazón del barrio.

Este nombre, esta insignia, nos trae un sin fin de palabras para definir qué es San Ladislao para cada uno de nosotros. Se ha escuchado por ahí “mi colegio”, “mi trabajo”, “mi escuela primaria o secundaria” “mi jardín”. Un lugar que además de impartir valores, educación e instrucción, genera recuerdos, tradiciones, afectos, amigos, compañeros y miles de experiencias.

Es un orgullo para toda la comunidad húngara en Argentina escuchar a los transeúntes decir *“San Ladislao es nombre de un rey húngaro...este colegio tiene los colores de Hungría...es colegio húngaro...”*

En este año de San Ladislao el Colegio celebra la confianza de más de setecientas familias en la educación de sus hijos y entrega a la sociedad a su promoción 2020 de bachilleres preparados para formar parte activa del futuro y del progreso de nuestro país.

Les deseo a todos ustedes que disfruten del hermoso trabajo de docentes y alumnos volcado en este año nuevamente para conmemorar al patrono de nuestra institución. Muchas gracias”

BUENA NOTICIA

La familia Nuñez-Lajtaváry
se complace en anunciar que sus hijos,
Isabela y Sebastián
nacieron el 17 de junio!

La orgullosa abuela, Susana Benedek, así
anunció la llegada de sus nietos:
*„¡Llegaron! ¡Acá están! ¡Isabela y Sebastián!
Los nietitos más hermosos del mundo.
Nacieron antes, son chiquitos pero fuertes,
como el abuelo... ¡Estamos bailando de
alegría! Felices. gracias por tanto amor.... ”*

¡Bienvenidos a Isabela y Sebastián!
„¡Que el Señor, creador del cielo y de la
tierra, te bendiga desde el monte Sión!”

SUSANA BENEDEK

IDIOMA HÚNGARO EN LA UNIVERSIDAD DE BUENOS AIRES

Desde hace mucho tiempo quería que el húngaro, mi lengua materna que tanto amo, estuviera entre los idiomas que se enseñan en esta institución tan prestigiosa, en Extensión Universitaria. Figuraban entre los idiomas menos comunes el armenio, ruso, rumano, polaco, quechua, ¿por qué no el húngaro? No importaba si iba a haber muchos o pocos inscriptos, lo que nos importaba era que estuviera presente, que el idioma húngaro también “viviera en el consciente colectivo”, queríamos dar la posibilidad de divulgar la lengua y la cultura húngara en un lugar reconocido al que todos pudieran tener acceso, como lo es la Universidad de Buenos Aires.

En la Facultad de Derecho, donde el húngaro ya figura en la carrera de Traductorado Público, en Extensión Universitaria nos abrieron la puerta. En el año 2018 ya se podía leer en la página: Curso de Húngaro Nivel 1. ¡Una alegría infinita! Sentí que les rendía homenaje a mis ancestros, tuve a mis abuelos más presentes que nunca. El idioma húngaro seguiría vivo. ¡Misión cumplida!

Para nuestra sorpresa ese primer nivel tuvo 28 inscriptos. Los cursos son cuatrimestrales (24 clases cada curso, una vez por semana hora y media) y el arancel y la ubicación (Recoleta) son accesibles para todos. ¡Es una excelente propuesta! Como todo curso, cuenta con examen parcial, examen final y entrega de diplomas. Ese mismo año, en el segundo cuatrimestre abrimos un nuevo nivel 1 y un nivel 2, con mucho éxito. Se volvieron a llenar los cursos e incorporamos a la profesora Susana Lajtaváry.

¿Qué lleva a una persona a emprender este difícil camino del aprendizaje del húngaro? Busca sus raíces, su identidad, quiere recuperar lo que perdió, lo que no le enseñaron sus abuelos, sus padres; otros por amor, porque su pareja es húngara, y algunos simplemente por curiosidad, o porque aprender un idioma difícil es bueno contra el Alzheimer. Escuché una vez, que el húngaro es el 4° idioma más difícil del mundo. Por lo que sea, lo que disfrutamos es ver que el idioma húngaro, la cultura húngara está más viva que nunca en la UBA. ¡Y nos divertimos mucho aprendiéndolo! Pregúntenles a los estudiantes. El objetivo del curso es la comunicación oral, poder hablarlo, ser capaz de entablar una conversación cotidiana en húngaro. Por supuesto que la gramática está implícita, la escritura y la lectura también, pero el foco está puesto en lograr comunicarnos en húngaro. Hacemos mucho hincapié en la pronunciación. Seguimos el hilo del libro de la Universidad de Pécs, MagyarOK, pero tenemos que adaptarlo para estos cursos más cortos y para el público que asiste. Difícil, pero posible y divertido.

Este año, por el covid19, los cursos no comenzaron aún, pero todo está preparado para que a mediados de julio empecemos: curso virtual intensivo para recuperar el tiempo perdido, dos veces por semana. Falta poco. ¡Manos a la obra! En el próximo capítulo te contaré cuáles son los puntos más difíciles para un hispanohablante.

¿Qué dicen los estudiantes? ¿Qué significa para vos estudiar este idioma?

“Significó/significa abrirnos a una cultura que para nosotros está muy ligada a nuestra familia, interesarnos por descubrir a un país muy rico además de sentir el que nos reencontrábamos con nuestras raíces.” (Daniela y Alejandro, primos, venezolanos, de 25 y 23 años, su abuela era húngara.)

“Para mí muy importante, me gustan los idiomas, y éste, sobre todo, y a través de toda mi vida, estudiando, considero que en un idioma el gusto y el interés, lo hace la profesora.” (Rosa, de Buenos Aires, 68 años, traductora, no tiene ascendencia húngara. Vio una película húngara y le gustó tanto como sonaba el idioma que lo quiso aprender.)

“En mi caso personal al no tener origen húngaro, lazos de sangre o conocimiento cultural previo en relación a Hungría estar aprendiendo húngaro es un puente, un marco, una conexión para traducir y traspasar en palabras la energía, la cultura, las sensaciones y las emociones que viví al sumergirme en tan fuerte cultura, historia y valores.” (Lucas, de Buenos Aires, 35 años, no tiene ascendencia húngara, simplemente se enamoró de Hungría y su cultura.)

“Estudiar húngaro es un desafío, un constante descubrimiento familiar y personal porque el idioma húngaro es para todos el mismo, pero para cada uno tiene un significado muy diferente.” (César y Guillermo, 35 y 28 años de Chubut, sus abuelos eran húngaros).

“Para mi poder hablar húngaro es darle voz a los sentimientos que siguen dentro mío cada vez que recuerdo a mis abuelos. Aprendí a amar a mi Argentina viendo a mis abuelos amar y extrañar a su patria: Hungría. Creo que todos ustedes me entienden. No se necesitan más palabras.” (María Alejandra, de Buenos Aires, de padre y abuelos húngaros, 56 años, 8 hijos, 9 nietos. A todos les cantó y les canta las canciones folclóricas húngaras que le cantaban sus abuelos a ella.)

“Aprender húngaro con Zsu fue regresar a mi infancia, a mis raíces. Pero sobre todo implicó abrir mis horizontes, expandir mi propio lenguaje y entendimiento sobre términos y conjunciones que no existen en ninguna otra lengua del planeta. Creo que aprender otras lenguas siempre es interesante, pero... Y quizás esto sea por haberlo visto a través de los ojos de mi profesora, creo que el húngaro tiene un extra. Es un idioma fascinante.” (Sofía, 32 años, de Puerto Madryn, sus padres son húngaros.)

“Para mí poder estudiar húngaro es cumplir un sueño, siempre fue una asignatura pendiente. Durante muchos años busqué y no encontré dónde poder hacerlo. Siempre estuve orgullosa de llevar sangre húngara en mis venas. Me gustaba oír las historias que mi mamá contaba de su niñez. Algunas alegres, otras muy tristes sobre la guerra. Aprender sobre su historia, su cultura... Es honrar a mi madre. A mis abuelos. Me siento bendecida y lo único que lamento es que ella ya no esté para compartir esta vivencia. Sin embargo, estoy segura de que estaría muy feliz y orgullosa de mí, y así la siento mucho más cerca mío. Muchas gracias por esta oportunidad.” (Magdalena, de Buenos Aires, 59 años, sus padres eran húngaros.)

“Para mí estudiar húngaro significa vincularme con el pasado de mi madre y legar ese acervo cultural a mis hijos. O sea convertirme en una especie de eslabón.” (Inés, 42 años, su madre es húngara)

“Para mí estudiar húngaro es una oportunidad histórica en mi vida. Me conecta con parte de la cultura de mis abuelos; y tal vez poder entender por qué vinieron a la Argentina al comienzo del siglo pasado. Celebro poder hacerlo porque me gusta, son clases muy amenas, difícil pero muy interesante. Mi objetivo es poder hablarlo; poder viajar a Kübekhaze y poder reconocer el origen de la familia.” (Wilma, de La Pampa, 66 años. Tiene antepasados húngaros.)

Podríamos seguir citando, pero el artículo sería demasiado largo... Es muy emotivo leerlos. Llegamos a la conclusión que es magnífico que en la UBA tengan la oportunidad de aprender este idioma tan particular, que según Chico Buarque es “el idioma que el diablo respeta”. Lo dice en su libro Budapest. ¡Nos vemos la próxima!

NIVEL 1

Día y horario: 16 clases - Miércoles y Viernes de 19 a 20:30 hs (del 15/7 al 4/9 de 2020)

Docente: Susana Benedek

Costo: \$ 3610 (alumnos, graduados y profesores Derecho UBA) y \$ 3860 (público general) - Bimestral

NIVEL 2

Día y horario: 16 clases - Miércoles y Viernes de 20:30 a 22 hs (del 15/7 al 4/9 de 2020)

Docente: Susana Benedek

Costo: \$ 3610 (alumnos, graduados y profesores Derecho UBA) y \$ 3860 (público general) - Bimestral

VÁGÁSI-KOVÁCS ANNA

¿Por qué puntualmente húngaro?

Aprender húngaro en tiempo libre

¿Por qué alguien pasa su tiempo libre aprendiendo y mejorando sus habilidades en húngaro?

Le pregunto a uno de mis alumnos en cada edición del boletín...

Con mi alumna, **Carolina Juhász** comenzamos a aprender húngaro a principios de abril. Enseño a las tres hijas de la familia Juhász; las más pequeñas, Victoria y Szofi como parte de las clases de ZIK. Caro ya superó el ZIK, por lo que va a clases privadas, que prepara semana tras semana con gran diligencia y empeño.

¿Qué motiva a Caro a aprender húngaro?

“Tener una parte de Hungría para mi es muy valioso. Me permite conectarme con mis abuelos y que ellos se sientan orgullosos de mis logros. Es poder entender sus historias y sus luchas contra las injusticias del pasado. También es adquirir una nueva cultura y poder ser parte de una comunidad con toda una historia por detrás. Es aprender a no bajar los brazos y a seguir para adelante aun cuando las cosas andan mal y uno no sabe que hacer. Es tanto que a uno no le alcanzan las palabras para describirlo. Es poder despertar las raíces que uno lleva desde chico y hacerlas crecer para que el día de mañana sea un árbol lleno de frutos.”

VÁGÁSI-KOVÁCS ANNA

Continuamos la serie de entrevistas...
CONOZCA A LOS PROFESORES DE LA
ASOCIACIÓN KODÁLY ARGENTINA

Podrían leer en la edición de junio del boletín que la Asociación Kodály Argentina está esperando a los estudiantes para sus cursos también durante la cuarentena. Además compartí una breve entrevista con la presidenta de la Asociación, Carolina Wagner, preguntando sobre su profesión. Continuaré presentando a los docentes con Sergio Bertagni y Guadalupe Cicardo.

*Le pregunté a **Sergio Bertagni** ...*

Como se encontró con la Concepción Kodály?

Mi experiencia con la Concepción Kodály surge en el año 2010, cuando me encontraba cursando el ultimo año de la Licenciatura en Música de la Universidad Nacional de las Artes. Recuerdo que en aquel momento sentía un gran descontento por lo que había sido mi formación en lo referido a la adquisición del lenguaje musical, faltaba un hilo conductor que se un sentido integrador. Justo en ese momento descubro que en la Universidad se estaba dando un Seminario de Posgrado en Concepción Kodály y me inscribo en él.

Que fue lo que le atrajo de la misma?

Esta experiencia significo poder encontrar ese sentido que necesitaba, descubriendo nuevas herramientas musico pedagógicas, y una filosofía de carácter humanista que le da un sentido más profundo a la enseñanza musical.

Porque le parece importante difundir y trabajar con este Concepción?

Esta experiencia a enriquecido mi practica musical y mi actividad docente de manera muy significativa.

Ha estado anteriormente en Hungría?

Este año desde la Asociación Kodály teníamos planes de viajar a Hungría para realizar Talleres de Verano del Instituto Kodály, pero lamentablemente por las circunstancias vinculadas al Covid 19 se ha suspendido. Seguramente el año próximo estaremos por allá.

*Le pregunté a **Guadalupe Cicardo...***

Como se encontró con la Concepción Kodály?

Interesada principalmente en el repertorio coral de Zoltán Kodály, me acerqué a los cursos de Posgrado que daba el I.U.N.A. (hoy U.N.A.) que daban Carolina Wagner y Sylvia Leidemann, para conocer sobre el enfoque pedagógico de la enseñanza musical.

Que fue lo que le atrajo de la misma?

Me atrajo su enfoque integral, su vitalidad y su centralidad en el canto coral.

Porque le parece importante difundir y trabajar con este Concepción?

Porque es sumamente enriquecedora ya que amplía y modifica la manera de pensar y hacer música y en la enseñanza brinda excelentes herramientas con una sólida fundamentación pedagógica - filosófica.

Ha estado anteriormente en Hungría? En caso de respuesta afirmativa que le gustó más de esa experiencia?

El haber vivido en el Instituto Kodály rodeada de gente y música maravillosa, compartiendo todo tipo de experiencias y aprendiendo muchísimo. Fue como estar en un paraíso musical mágico, 100% abocada al estudio y a la música. Siempre quiero volver.

Que opina de la música húngara?

Me parece bellísima, tan sencilla y compleja a la vez, con poesías y melodías que atraviesan el alma, el corazón más allá de la barrera idiomática. El repertorio coral húngaro del siglo XX inaugurado por Kodály, es exquisito.

Se podrán leer más entrevistas con los docentes en el siguiente boletín.

TIBOR MARTÍ

Revisado por Alejandro Pajor y

por María Micsinay de Benedek

SACERDOTES CATÓLICOS Y PASTORES PROTESTANTES EN LA DIÁSPORA CHAQUEÑA

La Fé de los Húngaros del Chaco: sus sacerdotes y pastores pasados y presentes.

Las comunidades más populosas de húngaros en la Provincia Argentina del Chaco viven en la ciudad de Villa Angela y de Coronel Du Graty.

La preservación de las tradiciones de los húngaros del Chaco tiene una larga historia, como lo demuestran las antiguas fotografías conservadas en las casas de las familias y en la crónica histórica de la Sociedad Húngara y de Socorros Mutuos de Villa Angela.

Sus costumbres están estrechamente relacionadas a su identidad húngara, su fé y sus creencias.

Los húngaros del Chaco viven principalmente en Villa Angela, con una población aproximada de 62.000 habitantes y en Coronel Du Graty, de unos 17.000 habitantes, a 25 km de distancia al Sudoeste de Villa Angela, pero también muchas familias siguen viviendo en granjas -chacras- diseminadas por el área circundante. Entre estas dos ciudades queda Colonia Juan José Paso, que es la zona adonde llegaron los primeros inmigrantes húngaros a finales de los años 1890 y comienzos del año 1900 y hasta el 1930 siguieron llegando distintas oleadas de inmigrantes, ya que se iban enterando de las noticias que llegaban de la Argentina y así se iban sumando nuevas familias que por lo general eran amigos, parientes de los que ya habían llegado al Chaco. La oportunidad era atractiva ya que el Gobierno Nacional de aquel entonces les donaba 100 hectáreas de tierra vírgen y sin cultivar, una volanta (carruaje de trabajo) y dos caballos para que comenzaran a producir, se establecieran y formaran familia. Todo esto sucedió cuando la Provincia del Chaco aún no existía; es decir, todavía era denominado como Territorio Nacional perteneciente al Gobierno de la Nación Argentina. La Provincia del Chaco y su Constitución se creó recién en el año 1956.

La mayoría de ellos -los inmigrantes húngaros y sus descendientes que ya pertenecen a la 4ta generación actualmente- son católicos, al igual que la mayoría de la población de las ciudades de Villa Angela y Du Graty.

Por cierto, varias otras religiones están presentes (cristianos neo-protestantes, pentecostales, judíos), pero estas religiones forman pequeñas comunidades. La población de toda la región se caracteriza por su religiosidad católica.

Por un lado, la mayoría de los húngaros que se establecieron aquí en la primera mitad del siglo XX ya eran católicos practicantes y por otro lado, se encontraron en un entorno donde la práctica religiosa formaba parte de la vida cotidiana. La Parroquia del Sagrado Corazón de Jesús es el templo católico más importante de Villa Angela y hay 9 capillas adyacentes y barriales por todo el ejido urbano de Villa Angela (Capillas de la ciudad: Virgen de Itati, Virgen de Fátima, Santa Teresita, María Josefa Rosello, Virgen del Rosario de San Nicolás, San José Obrero, San Gerardo, Cristo Redentor y San Alfonso) que siguen siendo decisivas desde el punto de vista religioso y social. Están distribuidas en diferentes barrios de la ciudad (distritos). También existen Capillas fuera del radio urbano de Villa Angela, visitadas por los que viven en el campo (se denomina así vulgarmente a quienes viven en la zona rural), un total de 15 capillas que pertenecen a la Parroquia del Sgdo. Corazón de Jesús de Villa Angela.

Muchos de los descendientes húngaros participan activamente en las comunidades religiosas y practicantes de las Parroquias de Villa Angela y Du Graty (por ejemplo, en el Coro de la Iglesia, el Ministerio de la Música, etc.), por lo que por supuesto en los días festivos son activos anfitriones de la Iglesia. Sin embargo, no hay separación en las costumbres y días festivos, los húngaros celebran juntos con toda la comunidad. La colectividad húngara es sumamente integrada y a la vez, integradora de la comunidad, de la sociedad villangelense.

Visitando a Esteban Sabo [Szabó] (1933–2020) y Susana Varga en Coronel Du Graty, marzo de 2020

Conocí a Esteban Sabo [Szabó] (86) y su esposa, Susana Varga (80), que viven en Du Graty, incluso antes de la pandemia Covid-19 y la cuarentena. El tercero de sus cuatro hijos, Esteban (50), es sacerdote católico, párroco de la Parroquia de Villa Río Bermejito, un pueblo en medio de la región denominada El Impenetrable, en la Prov. del Chaco, en el norte de la Argentina; en un ámbito muy agreste pero a la vez increíblemente autóctono y también es un Parque Nacional de la Argentina. Guardo muy buen recuerdo de la hospitalidad de sus padres en Coronel Du Graty; a petición mía la Tía Zsuzsa rezó la oración del Padre Nuestro tal como la aprendió de sus padres, en húngaro. La grabación [se puede escuchar aquí](#).

Vale la pena enfatizar que durante décadas fue parte importante del trabajo de los curas misioneros húngaros que vivían en Buenos Aires visitar a las colonias húngaras en varias partes de Argentina, también llegaron al Chaco. Celebraban misas en húngaro, enseñaban religión y administraban los sacramentos a miembros de las comunidades húngaras. Durante su gira misionera en Sudamérica, Béla Bangha SJ en el año 1934, conoció a la primera generación de húngaros en el Chaco, mientras estaba en camino a visitar la provincia de Misiones. Su diario de viaje (que lleva por título: Bajo la Cruz del Sur), sigue siendo una fuente documental histórica importante hasta hoy en día. El trabajo pastoral de los húngaros del Chaco fue provisto por el Padre Franciscano Virág Venánc (1890-1970) desde 1934. Visitó el área dos veces al año, regularmente. También, a finales de la década de 1940, Mons. Ferenc Luttor (1886-1953), el apóstol de los húngaros argentinos, estuvo en la Provincia del Chaco y particularmente en Villa Angela y Cnel. Du Graty.

Mons Luttor Ferenc villa angelai magyarok körében

El Padre László Domonkos SVD (1920–2005), un sacerdote de la Sociedad del Verbo Divino, se desempeñó como pastor en el Colegio de los Plátanos, Buenos Aires desde 1957, también él visitó también a los húngaros del Chaco regularmente año tras año.

Entre los que viven allí todavía lo recuerdan con muchísimo cariño. Tanta enseñanza y cariño había generado el P. Domonkos en los húngaros de Villa Angela; que antes de su fallecimiento (ya había regresado a Hungría), fue visitado en su lecho de enfermo por una familia de Villa Angela de viaje por la tierra de sus ancestros (familia Vajda).

Los húngaros que viven en Villa Angela también recuerdan y mencionan al “Pastor Szabó” el Pastor Cristiano Reformado, Imre Szabó; que visitó la ciudad varias veces como Pastor de la Iglesia Cristiana Evangélica Reformada Húngara en la Argentina (1964–1987). Lamentablemente falleció hace mucho tiempo. Entre 1993 y 2003 el pastor calvinista Gyula Sütő viajó a Villa Angela y Coronel Du Graty todos los años. En 1999 lo acompañó el obispo calvinista Csiha Kálmán, de Transilvania.

Miembros de la familia Botka
con P. Domonkos

Csiha Kálmán en Chaco, con indios maticos, 1999.

Csiha Kálmán en Chaco, con indios matacos

La Parroquia del Sagrado Corazón de Jesús de Villa Angela que pertenece a la Diócesis San Roque de la Presidencia Roque Saenz Peña, ha sido dirigida siempre -a lo largo de su historia- por padres redentoristas (desde 1938) de la Congregación de los Misioneros Redentoristas que fue fundada por San Alfonso de Liguori el año 1732. Decenas de miembros de dicha congregación trabajan actualmente también en varias partes de Argentina. El actual Cura Párroco de Villa Angela -Padre Radek- junto con el P. Martin (ambos Polacos) y con el P. Marcos (oriundo de la Provincia de Salta) realizan un trabajo muy valioso para servir y dar apoyo espiritual a la población.

El P. Radek Jaszczuk, me comentó en una entrevista que le realicé, que conoce a muchos de los miembros de la comunidad húngara de la ciudad. Varios de ellos tuvieron y siguen teniendo un papel importante en la vida de la comunidad parroquial.

Durante su carrera como sacerdote, P. Radek entró en contacto con húngaros que vivían en la Diáspora. Nació en el nordeste de Polonia, en la ciudad de Hajnówka, cerca de la frontera con Bielorrusia (1964). Ingresó a la Congregación del Santísimo Redentor (CSSR) en 1984, llegando por primera vez a la Argentina en 1989. Después de completar sus estudios teológicos en el Seminario Mayor San José en La Plata, ciudad capital de la Provincia de Buenos Aires, fue ordenado Sacerdote en la ciudad de Quilmes, Provincia de Buenos Aires en 1991. De allí pasó 6 años en la ciudad de Charata, en la Provincia del Chaco y a 90km de Villa Angela.

Desde 2002 se desempeñó como Misionero en los Estados Unidos de Norteamérica por muchos años, tres años y medio en Meanville (Nueva Jersey), en una parroquia bilingüe (polaca e inglesa) ciudad donde también hay una parroquia húngara y luego en la ciudad de Chicago. Durante su estadía en U.S.A. conoció a los Padres Paulinos (polacos), quienes le relataron la historia cuando los miembros de la Orden Paulina -fundada originalmente en Hungría- fueron perseguidos por los comunistas en Hungría y Polonia en la década de 1950. En el año 1956, pensando en el futuro de la Orden y previendo el reestablecimiento de la Orden con el correr del tiempo, como resultado de aquella persecución, los Paulinos de Doylestown, Pensilvania construyeron el "Częstochowa Estadounidense"; que originariamente era una pequeña capilla de madera, pero hoy en día se convirtió en un lugar de culto y un centro de peregrinación importante en los Estados Unidos de Norteamérica.

****A la memoria de Esteban Sabo (1933-2020)***

P. Esteban Sabo, Sacerdote católico húngaro, Villa Rio Bermejito

A villa angelai Szent Szív plébániatemplom atyái

ISTENTISZTELET *Écsi Gyöngyivel*

**Minden hónap 2. és
utolsó vasárnapján a ZOOM-on!**

TÉLI SZÜNET A ZIK-BEN!

**A MANDARIN CSOPORT
ÉS A ZIK ÓVODA
ALKALMAIT
MEGTARTJUK!**

**OVI MÁR KEDDEN IS!
17:00 ÓRAKOR**

SZERDÁNKÉNT 17:00 ÓRAKOR

Magyar nyelvű TÁRSALGÁSI KLUB

BESZÉLGESSÜNK EGY JÓT MAGYARUL!

A ZOOM-ON!

MAGYAR TÁNCHÁZ

KÉTHETENTE

JÚLIUS 16. 20:00 óra

KNAPECZ KATÁVAL ÉS TÓTH ANDRÁSSAL

**AMENNYIBEN SZÍVESEN ÍRNA/KÜLDENE CIKKET,
RECEPTET, VERSET A HÍRLEVÉLBE, VAGY KÉRÉSE,
KÉRDÉSE LENNE, FORDULJON HOZZÁM BIZALOMMAL
AZ ALÁBBI CÍMEN: ANNAVAGASIKO@GMAIL.COM**

A szerkesztő: Vágási-Kovács Anna